

ЖЕТА

ЧАСОПИС

9/157 листопад 2019

ЛЬВІВСЬКА АРХИЄПАРХІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

«Хто правду чинить - іде до світла»
(від Івана 3,21)

У Львівській архикатедрі молитовно вшанували Праведника митрополита Андрея

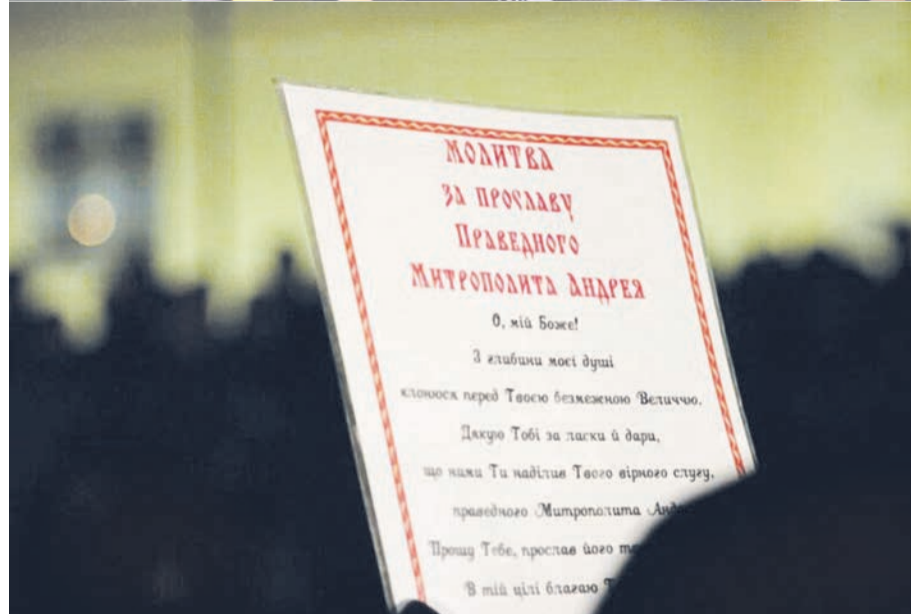
1 листопада в Архикафедральному соборі св. Юра молитовно вшанували митрополита Андрея, адже того дня виповнилась 75-а річниця відходу цього праведника до вічності. Архиєрейську Божественну Літургію з цієї нагоди очолив Архiepіскоп і Митрополит Львівський Ігор у співслужінні єпископа-помічника Преосвященного владика Володимира та духовенства архієпархії.

«Сьогодні ми молитовно вшануємо 75-у річницю відходу Митрополита Андрея. Кожного дня о 14.00 ми молимося тут, у крипті, де похований митрополит, за онкохворих. Водночас це й спільна молитва для працівників нашої курії. Митрополит Андрей – це Мойсей нашого народу, бо нині живемо його пророчою спадщиною. Ходячи стежками землі, митрополит Андрей був своєрідним «електричним струмом» для української молоді. Він зарядив сили побожності, у перемозі на важкій хресній дорозі України; вимагав праці у різних ділянках життя», – наголосив у святковій проповіді єпископ-помічник Львівської архієпархії Преосвященний владика Володимир.

Після завершення Літургії Архiepіскоп та Митрополит Львівський Ігор подякував всім за участь в урочистостях та запросив відвідати крипту, де похований митрополит Андрей. У самій крипті Архикафедрального собору св. Юра, на могилі праведного митрополита Андрея, відбулась молитва за онкохворих. Крім того, впродовж цілого дня можна було оглянути експозицію особистих речей митрополита в соборі. Серед цінних речей можна було побачити, зокрема, горне сідалище з храму св. Юра (автор – Андрій Коверко, 20-30-і роки ХХ ст.), капелюх митрополита Андрея, його миліці, реліквію Шептицьких – дорожній набір предка митрополита – Лева Шептицького; пам'ятні світлини.

Від 13:00 до 18:00 у Львівській архикатедрі звучав музичний голос прослави у виконанні хорів та оркестрів Львова.

Увечері численні вірні зібралися на площі святого Юра, аби засвітити свічки перед пам'ятником Праведному митрополитові Андрею та спільною молитвою закликати про його заступництво перед Богом.

У Національному музеї у Львові відбувся день відкритих дверей

1 листопада відбувся день відкритих дверей в Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького з нагоди 75-х роковин від дня смерті видатного українського релігійного діяча та засновника музею. Цього дня експозиції закладу можна було оглянути безкоштовно.

До слова, у 1905 році праведний митрополит Андрей (Шептицький) засновує Церковний музей, основу збірки якого на той час формують пам'ятки

сакрального мистецтва з родинної колекції митрополита. 13 грудня 1913 року урочистим актом митрополит Андрей передає в дар українському народові колекцію Церковного музею: «Покажимо нашій спільноті... що в нас живуть прегарні й великі традиції, що ми є носіями великої рідної культури... Збірки музею передаємо українському народові як живу основу майбутньої, дасть Бог – спільної праці нашого духовенства й інтелігенції, й майбутніх поколінь нашого народу». Саме так постав Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького – одна з найбільших скарбниць українського мистецтва.

Джерело:

Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького

Прес-конференція щодо святкування

30-ліття виходу із підпілля УГКЦ

30 жовтня в Митрополичих палатах Святоюрського комплексу відбулася прес-конференція щодо серії заходів в рамках святкування 30-ліття виходу УГКЦ із підпілля та постаті блаженного священномученика Омеляна (Ковча). Модератором прес-конференції виступив директор Фондації «Андрей» Михайло Перун.

Зустріч була присвячена спогадуванню життя підпільної Церкви та вшануванню ювілею її легалізації. Зокрема,

Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський УГКЦ, поділився власним досвідом служіння у підпіллі, розповів про знамениту акцію голодування в Москві у 1989 році, у якій брав участь і яка дала поштовх подальшому визволенню УГКЦ, а відтак і здобуттю незалежності України. Також владика Ігор поділився спогадом священничого служіння на теренах Вінниччини, Тернопільщини, Хмельниччини – як в допомозі римо-католицьким священникам, так і в підпільному уділенні таїнств і звершенні Літургій для вірних УГКЦ.

Голова «Клубу української греко-католицької інтелігенції» Роман Грицевич торкнувся історії створення цієї організації на початку легалізації Церкви й анонсував погашення марки та поштівки з нагоди 30-літнього ювілею виходу Церкви з підпілля. Марка міститиме зображення Архикатедрального собору святого Юра, а на конверті буде знаменита світлина, зроблена в Москві на Арбаті у травні 1989 року, в часі перебування там підпільних архиєреїв УГКЦ.

Художній керівник Заслуженої капели України «Трембіта» Микола Кулик анонсував духовно-мистецьку програму «Божий Агнець» – авторський проект Галі та Лесі Тельнюк, присвячений 30-літтю виходу з підпілля УГКЦ та блаженному священномученику Омеляну (Ковчу), що була запланована на 4 листопада у Львівській національній опері. Було висвітлено численні проекти, які раніше реалізовувала капела «Трембіта», присвячені постатям праведного митрополита Андрея, Патріарха Йосифа, святого Папи Івана Павла II, преподобної Йосафати Гордашевської тощо.

На закінчення Михайло Перун анонсував акафіст до блаженного священномученика Омеляна, що буде звершений в Архикатедральному соборі святого Юра 24 листопада, а також презентацію фотоальбому «На скелі віри», присвяченого праведному митрополитові Андрею.

Урочиста академія Сокільницького деканату

У неділю, 3 листопада, в храмі свв. апп. Петра і Павла в с. Зимна Вода відбулась урочиста академія Сокільницького деканату, присвячена 30-ій річниці виходу УГКЦ з підпілля.

В академії взяли участь і виступили з духовним словом владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, та владика Андрій, єпископ-помічник Філадельфійської архієпархії. Академія була організована Сокільницьким деканатом, зокрема, о. деканом Василем Мудем та священниками деканату о. Миколаєм Фрединою й о. Ігорем Гаресем, для відзначення важливої дати у житті нашої Церкви та архієпархії. Захід гостинно прийняв у себе о. Степан Глушак – адміністратор парафії у с. Зимна Вода, де ще такими свіжими й близькими є спогади про життя Церкви в підпіллі.

У часі академії духовенство та миряни деканату мали змогу поринути в атмосферу життя підпільної Церкви, почути історичні факти і живі свідчення свідків підпілля. Зокрема, перед присутніми з доповідями виступили науковий співробітник Інституту історії Церкви о. Тарас Бублик, свідок підпілля о. Роман Гаранджа, керівник програм і проектів УКУ, завідувачка музею Патріарха Йосифа Сліпого при УКУ Ірина Коломієць, свідок підпілля, а нині дяк у с. Наварія Володимир Феджора.

Прикрасили академію своїм співом хоріві колективи з різних парафій деканату: хор храму вмч. Димитрія с. Оброшине, хор «Теологос» храму св. Івана Богослова с. Зимна Вода, хор «Гармонія» храму Успіння Пресвятої Богородиці с. Лапаївка, хор «Преображення» храму Зіслання Святого Духа с. Наварія, хор храму Пресвятої Трійці с. Солонка, хор «Воскресіння» храму свв. апп. Петра і Павла с. Зимна Вода та діти катехитичної школи при храмі Введення в Храм Пресвятої Богородиці с. Малечковичі.

Ця академія була насамперед виявом вдячності цілим поколінням греко-католиків, яких не зламала радянська атеїстична система і які до кінця залишились вірними Богові і своїй Церкві. Більше того – виховали, виплекали, вимолили для нашої Церкви майбутнє, нові покоління і нові покликання.

Джерело: Львівська архієпархія УГКЦ

Реколекції для священнослужителів Львівської архієпархії

У Реколекційно-відпочинковому центрі «Світлиця» в Брюховичах завершився 5-й тур реколекцій для священнослужителів Львівської архієпархії. Реколектантом був єпископ-помічник Кам'янець-Подільської дієцезії РКЦ Преосвященний владика Радослав Змітрович.

Учасники реколекцій розглядали Декалог – 10 Божих Заповідей. Також владика спонукав усіх разом роздумувати про місію Церкви в сучасному світі, відповіді на виклики сучасності, дію Бога в історії нашого народу і загалом людства та ділився своїми багатолітнім досвідом душпастирства, зокрема, місіями на сході України.

Глава УГКЦ привітав «Пласт»

Блаженніший Святослав привітав українську скаутську організацію «Пласт» з нагоди проведення XX-х зборів Конференції українських пластових організацій (КУПО) і 65-річчям її створення.

У привітанні Предстоятель відзначає, що «Пласт» – це організація, яка завдяки активній і плідній діяльності кількох поколінь її членів здобула величезну повагу й авторитет у суспільстві.

«Виховання зрілої молоді на засадах патріотизму та вірності християнським цінностям, що є метою діяльності «Пласту», ніколи не втрачає своєї актуальності, а надто в наш непростий час», – переконаний Глава Церкви.

Блаженніший Святослав подякував усім, хто залишається вірним своїм принципам, які перевірені часом, у горнилі важких випробувань.

«Запрошую вас згадати своїх славних попередників, більшість з яких уже відійшли на «вічну стійку» до Господа. Відновіть у пам'яті їхню мужність, витривалість і велику любов до України, яку вони зберегли протягом свого життя. Хай ці спомини стануть для вас заохоченням до втілення їхнього прикладу у своєму житті», – закликав Предстоятель.

На закінчення Глава Церкви уділив пластунам архиєрейське благословення на плідну подальшу працю.

Джерело: Департамент інформації УГКЦ

Українські військові пробігли Марафон морської піхоти США

27 жовтня у Вашингтоні відбувся 44-й Марафон морської піхоти США. Гаслом цьогорічного заходу стала фраза «Біжи з метою, фінішуй з гордістю». Серед його учасників було чимало людей на бігових протезах, зокрема, й українські військові, поміж яких – львів'янин, офіцер Державної прикордонної служби України майор Юрій Козловський.

Разом із військовослужбовцями участь у забігу взяв військовий капелан о. Степан Сус, який присвятив цей марафон усім, хто не боїться докладати зусиль, кому нелегко, хто сьогодні стоїть на роздоріжжях життя і думає, куди рухатися далі. Також о. Степан закликав: «Не бійтеся вставати, бігти, йти, долати! Пам'ятайте, що хтось докладає дуже багато зусиль до того, що для нас є простим і звичайним».

Отець Степан Сус разом із дітьми загиблих захисників та українськими військовими, на запрошення української діаспори, зараз перебуває у США.

За матеріалами: Kapelanstvo.info

У с. Домажир освячено греко-католицький храм

3 листопада Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, відвідав парафію Собору Пресвятої Богородиці у с. Домажир Янівського протопресвітерату. Тут архиєрей звершив чин освячення нового престолу, освячення храму та відреставрованого іконостасу; відтак у співслужінні місцевого та запрошеного духовенства очолив Архиєрейську Божественну Літургію, по завершенні якої нагородив адміністратора парафії о. Ігоря Микушу правом носіння жовтого хреста. Також митрополічі грамоти було вручено парафіянам і жертводавцям парафії.

Повідомив о. Ігор Микуш, адміністратор парафії с. Домажир

Студентські капелани відсвяткували храмовий празник

27 жовтня студентські капелани Львівської архієпархії УГКЦ та прихожани студентського храму бл. Олексія Зарицького відсвяткували храмовий празник. Це вже десятий храмовий празник у святині, де активно трудяться студентські капелани – настоятель храму о. Юрій Остап'юк та о. Ігор Хомічак.

З нагоди празника Архиєрейську Божественну Літургію тут очолив Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, у співслужінні військових капеланів та капеланів «Центру опіки сиріт».

На завершення молитви о. Юрій Остап'юк висловив слова вдячності владіці Володимирі за виголошену науку, а присутнім священнослужителям, студентам, прихожанам та гостям храму – за жертвність, працю та спільну молитву.

Дияконське рукоположення у Гарнізонному храмі

31 жовтня, в день пам'яті святого апостола і євангелиста Луки, Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, у Гарнізонному храмі святих апостолів Петра і Павла у Львові звершив дияконське рукоположення Олега Кришталя.

Новопоставлений диякон Олег є вихованцем парафії Христового Воскресіння у Львові. Ще з семінарійного навчання долучався до праці з військовослужбовцями, а по завершенні студій розпочав свою активну капеланську діяльність у військовій частині Держспецтрансслужби Т01.

Кapelanstvo.info

Військові капелани з України зустрілися із Папою Франциском

31 жовтня Папа Франциск прийняв на аудієнції учасників V Формацийного курсу з міжнародного гуманітарного права для військових капеланів «Позбавлення особистої свободи в ситуаціях збройних конфліктів. Місія військових капеланів».

Курс тривав від 29 до 31 жовтня у Ватикані. Українську Греко-Католицьку Церкву на ньому представляли Преосвященний владика Михаїл (Колтун), керівник департаменту військового капеланства УГКЦ, та о. Андрій Зелінський, ТП, заступник керівника департаменту військового капеланства УГКЦ.

Посилаючись на своє звернення до учасників попереднього такого Формацийного курсу для капеланів, який відбувся чотири роки тому, Святіший Отець ще раз вказав на важливість того, аби пам'ятати, що «навіть серед страждань війни кожна людина є безмежно священною». Він зазначив, що цей заклик набирає ще більшої ваги, коли мова йде про осіб, позбавлених волі через причини, пов'язані зі збройними конфліктами, бо «уразливість, зумовлена полонем, збільшується через перебування в руках ворожої сили». Під час збройних конфліктів полонені нерідко стають жертвами порушення фундаментальних прав, серед яких – зловживання, насилля, різні форми тортур, нелюдське й жорстоке ставлення.

Єпископ Риму згадав також про численних цивільних осіб, яких викрадають, вбивають та які пропадають без вісти. Серед них багато богопосвячених осіб, про яких немає жодної звістки або які заплатили своїм життям за посвяту Богові й служіння ближнім.

Папа Франциск зазначив, що міжнародне гуманітарне право передбачає численні норми, спрямовані на захист гідності утримуваних осіб, особливо в контексті міжнародних збройних конфліктів, наголошуючи на важливості суворого дотримання цих норм. Він додав, що це стосується всіх ув'язнених, незалежно від характеру й тяжкості злочинів, які вони вчинили. «Пошана до гідності та фізичної цілісності людини, – наголосив Святіший Отець, – не може залежати від вчинених дій, а є моральним обов'язком, до якого покликана кожна людина та влада».

Вселенський Архиєрей закликав військових ординарів та капеланів формувати сумління членів збройних сил і докласти зусиль для того, аби ті, кого довірено їхній душпастирській опіці, втілювали в життя норми міжнародного гуманітарного права. Папа закликав їх керуватися у своєму служінні євангельськими словами: «У тюрмі я був, і ви відвідали Мене» (Мт. 25, 36).

Папа наголосив, що той, хто служить Христові у військовій сфері, служить також людині та її фундаментальним правам. Перебуваючи поруч з військовими під час міжнародних конфліктів, капелани «покликані відкривати їхні сумління на універсальне милосердя, що наближає людей одних до одних, незважаючи на расову приналежність, національність, культуру чи релігію».

Наступник святого Петра вказав також на важливість служіння, спрямованого на запобігання конфліктам, що полягає у вихованні до приязні, взаєморозуміння, толерантності й пошани до всіх. Він пригадав, що в Душпастирській конституції «Gaudium et spes» Другий Ватиканський Собор називає військових «служителями безпеки й свободи народів». «Ви перебуваєте серед них, – наголосив Папа, – для того, щоб ці слова, які війна ображає й знецінює, могли стати дійсністю, могли надати зміст життя молодим і немолодим, які, подібно до військових, не бажають втрачати людські й християнські цінності».

На завершення, згадуючи 70-ту річницю підписання Женевських конвенцій, Святіший Отець підкреслив, що Святий Престол надає великого значення гуманітарному міжнародному праву, і побажав, щоб його принципів дотримувалися у всіх обставинах. Він також вказав на необхідність подальшого пояснення і зміцнення цих принципів, особливо коли мова йде про внутрішні збройні конфлікти і, зокрема, про захист гідності осіб, позбавлених волі через причини, пов'язані з цими конфліктами.

За матеріалами: Сокальсько-Жовківська єпархія УГКЦ

Зустріч Блаженнішого Святослава з протосинкелом Київської архієпархії

30 жовтня в курії Київської архієпархії відбулася офіційна зустріч Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава та протосинкела Київської архієпархії владика Йосифа (Міляна). Під час зустрічі було обговорено моменти, пов'язані з розвитком Київської архієпархії УГКЦ. Зокрема, говорили про новий адміністративно-територіальний поділ Київської архієпархії та про нові призначення протопресвітерів, які будуть відповідальними за розвиток новоутворених територіальних одиниць. Паралельно було визначено новий склад пресвітерської ради та єпархіальних радників.

Крім цього, співрозмовники обговорили тематику собору Київської архієпархії, який буде підготовчим до наступного Патріаршого собору УГКЦ (зазначимо, що Патріарший собор відбуватиметься наступного року у Львові, а його темою буде «Еміграція, поселення і глобальна єдність УГКЦ»).

Під час діалогу владика Йосиф окремо представив душпастирські виклики Пасторально-міграційного відділу УГКЦ. Зокрема, єпископ поділився думками щодо своєї нещодавньої поїздки до Європи як голови Пасторально-міграційного відділу УГКЦ. Він розповів про загальні душпастирські виклики та проблеми українців-мігрантів, окремо зупинившись на проблематиці мігрантів у Португалії. Владика представив свою візію щодо організації та розвитку душпастирських структур у цій країні.

Під час розмови архиєреї також обговорили тематику наступного форуму мігрантів, який відбудеться 16-18 жовтня 2020 року в Лурді.

На завершення зустрічі було обговорено питання душпастирського служіння в Греції, Об'єднаних Арабських Еміратах і в Угорщині.

Прес-служба Київської архієпархії

Перший єпархіальний собор у Чернівецькій єпархії

26-27 жовтня відбувся Перший єпархіальний собор Чернівецької єпархії. Темою собору була «Еміграція, поселення і глобальна єдність УГКЦ». Така зустріч пройшла в рамках підготування до Патріаршого собору, який відбудеться 26-29 серпня 2020 року у Львові.

Єпархіальний собор відкрився 26 жовтня Архиєрейською Божественною Літургією, яку очолив Преосвященний владика Йосафат (Мошич). По завершенні богослуження канцлер єпархії зачитав декрет проголошення відкриття собору. Делегатів собору, – а це представники мирян із кожної з двадцяти парафій Чернівецької єпархії та усі священники єпархії, – привітав секретар Ради Церков Чернівецької області Іван Чернушка.

Відтак розпочалася сесія доповідей. Пані Галина Абрам'юк виступила з темою «Церква завжди з тобою», владика Йосафат – з темою «Для вас я єпископ, з вами я – християнин», о. Валерій Сиротюк – з темою «Сопричастя з єпископом Риму – ідентичність і місія нашої Церкви», пан Нестор Мизак – з темою «Єкуменізм УГКЦ в умовах релігійної свободи» та о. Руслан Боровий – з темою «Душпастирство молоді у вищих навчальних закладах на місійних теренах Буковини».

По цьому розпочалася робота в чотирьох групах, в яких делегати собору роздумували над такими питаннями: як наша Церква сьогодні відповідає на пастирські потреби вірних в Україні і, зокрема, в нашій єпархії? Якою є різниця між загальним числом наших вірних і кількістю, яку ми приймаємо на наших недільних богослужіннях і що потрібно зробити, щоби зменшити цю різницю? Як наша Церква сьогодні відповідає на пастирські потреби вірних в Україні, зокрема, в нашій єпархії? Наскільки мережа наших церковних структур (храмів, місійних осередків, карітасів, місіонерів, виїзних місійних груп (отців і мирян) з євангелізацією) відповідає місцям реальної присутності наших вірних? Як реформувати наші структури задля кращої євангелізації та служіння людям?

На завершення першого дня собору секретарі представили напрацювання груп, які були прийняті собором і направлені до комісії (організації) для доопрацювання та підсумкової редакції. Резолюції єпархіального собору будуть передані в секретаріат Патріаршого собору.

Також єпархіальний собор подав правлячому архиєреєві список кандидатів на затвердження для участі в Патріаршому соборі 2020 року.

У неділю, 27 жовтня, єпархіальний собор Чернівецької єпархії урочисто завершився знову ж таки Архиєрейською Божественною Літургією.

За матеріалами: Чернівецька єпархія УГКЦ

Донька відомого священика УГКЦ стала послом Канади в Україні

Новим послом Канади в Україні стала фаховий дипломат Лариса Галадза. «Лариса Галадза призначається послом Канади в Україні. Пані Галадза заміняє Романа Ващука», – зазначили у канадському МЗС.

Лариса Галадза є донькою відомого греко-католицького священика з Канади о. Романа Галадзи, який є родом з Тернопілля.

Досі Лариса Галадза обіймала посаду генерального директора Департаменту стабілізаційних та миротворчих операцій МЗС Канади, куди прийшла з Міністерства імміграції, громадянства та біженців Канади. Свою кар'єру вона розпочала у Міністерстві оборони Канади, після чого змінила низку посад у державній сфері. Протягом останніх років вона неодноразово була в Україні.

Додамо, що о. Роман Галадза служить в українській греко-католицькій церкві св. пророка Іллі у Брамтоні поблизу Торонто. Парафія дотримується новоюліанського церковного календаря і є взірцем дотримання східного (візантійського) обряду в діаспорній УГКЦ.

Джерело: РІСУ

Центр активного розвитку громади у Стрийській єпархії

У с. Вибранівка на Жидачівщині священик з місцевими волонтерами відкрив 27 жовтня Центр активного розвитку громади святого Йосифа Обручника.

Від зародження ідеї до втілення минуло два роки. Все розпочалося з участі о. Анатолія Камада та активних місцевих волонтерів у навчальній програмі «Школа відповідального служіння». Непростий шлях, але продуктивний та об'єднуючий для громади. «Період від ідеї до її реалізації коштував нам надзвичайних зусиль, але результат того вартий. Тепер наша християнська громада має у своєму розпорядженні просторе та гарне приміщення, з усім необхідним для навчання та дозвілля», – розповідає о. Анатолій.

Заснування Центру було необхідним для вирішення кількох базових потреб громади, а саме – відсутність відповідного місця для проведення дозвілля молоді, дитячої зони для дошкільнят та їхніх батьків, неформальної освіти односельчан. Крім того, Центр мав би стати місцем зустрічі для духовної віднови й осередком для залучення до життя громади соціально-вразливих категорій населення.

Мабуть, найбільше очікували відкриття Центру діти та молодь, які чи не з першого дня з усім допомагали. Втілити творчі задуми громади на стінах зголосився львівський художник Борис Яворський.

У відкритті взяла участь місцева громада, а також запрошені священики зі Стрийської єпархії: о. Микола Коваль, о. Павло Швед та о. Анатолій Доманський, які спільно з о. Анатолієм освятили Центр. Разом пригадали, з чого все починалася, в якому стані було приміщення і як отримало нове життя завдяки наполегливим зусиллям.

Вітала громаду також керівниця програми «Школа відповідального служіння» Нагала Шалата, зазначивши: «Ми не обираємо умови, обставини та середовище, в якому народилися, а обираємо лише, як діяти та жити саме в цих умовах та обставинах. Саме ми змінюємо, перетворюємо та творимо середовище, в якому живемо».

Активним парафіянам вручили подяки.

По цьому місцеві волонтерки Тая Кусяк і Мар'яна Дидина провели для дітей майстер-клас із виготовлення іграшок. Наостанок гостей відкриття почастили домашніми смаколиками.

Пригадуємо, що вибранівці є випускниками першого набору навчальної програми «Школа відповідального служіння» 2017-2018 рр., що реалізується «Львівською освітньою фундацією» за підтримки фонду «Kerk in Actie» («Церква в дії») з Нідерландів.

Довідка:

Школа відповідального служіння – це унікальна річна модульна програма ефективного розвитку громади. У процесі навчання учасники працюють над власним проектом та розробляють методи локального фандрейзингу у супроводі менторів. По завершенні програми беруть участь у конкурсі грантів та мають можливість отримати фінансування для реалізації своїх проектів, що дозволить послідовно та стабільно розвивати громаду. Цьогорічна Школа має на меті залучити та активізувати молодь у громадах, а водночас дати інструменти співпраці молодшого та дорослого поколінь.

Марія Баглай, комунікаційний менеджер БО «Львівська освітня фундація»

Блаженний Миколай Чарнецький – покровитель Коломийської єпархії

День 27 жовтня цього року став знаменним для вірян Коломийської єпархії, зокрема, й самих коломиян: під час недільного богослужіння, що відбулося у катедральному соборі Преображення Христового, численне духовенство спільно з парафіянами піднесли молитви до блаженного священномученика Миколая Чарнецького, якого проголосили покровителем єпархії.

Звертаючись зі словом проповіді, владика Василь закликав присутніх дотримуватися Божих чеснот і не приносити жертви дияволу своїми гріхами. «Темні сили пекла, котрі ненавидять Господа, тремтять перед Ним. Людина ж не боїться гніву Божого, про котрий пророки і Церква попереджують світ. Ми вважаємо себе віруючими, а живемо так, неначе Бога зовсім немає... У храмі Дух Святий освітлює душі людей, ангели тремтять під час Літургії, а ми в той час зайняті грішними спогадами і думками, далеко перебуваємо від Бога. І тоді наше серце перетворюється у хлів поміж свинями, тобто ми стаємо подібними до блудного сина. Ми настільки переповнені гордістю, що вважаємо інших людей нижчими за себе, а себе – вибраними. Читаємо Святе Письмо і твори Святих Отців для того, щоб виглядати мудрими перед віруючими людьми. І навпаки, коли зустрічаємося зі світськими людьми, то боїмося визнати себе християнами. Перед світськими людьми соромимося перекреститися, хоча знаємо, що хрест врятував людство...» – зазначив проповідник.

Після Літургії було зачитано декрет, за яким блаженного Миколая Чарнецького проголосили покровителем Коломийської єпархії. Великий мученик за віру Христову народився у с. Семаківці Городенківського району. 27 червня 2013 року в рідному селі Миколая Чарнецького владика Василь, єпископ Коломийської єпархії, здійснив освячення храму на його честь і започаткував паломництва. Тому, беручи до уваги велику набожність до свого земляка, на основі отриманої згоди від Глави і Отця УГКЦ Блаженнішого Святослава, його опіці й покровительству довірили вірних усієї Коломийської єпархії.

По цьому відбувся обхід з іконою Миколая Чарнецького, якою владика Василь поблагословив місто. У храмі кожен зміг прикластися до ікони, в якій вміщено чудотворні мощі блаженного.

За матеріалами Коломийської єпархії УГКЦ

Каноністи УГКЦ продовжують опрацювання кодексу канонів власної Церкви

Від 28-го до 30 жовтня в Перемишлі під головуванням Архієпископа і Митрополита Євгена Поповича, голови Канонічного відділу Патріаршої курії УГКЦ, відбулося чергове засідання робочої групи з опрацювання Кодексу канонів УГКЦ. Участь у засіданні, крім голови робочої групи, взяли каноністи з різних єпархій нашої Церкви, призначені для цього завдання Блаженнішим Святославом, Отцем і Главою УГКЦ.

Під час робочих нарад було обговорено схеми канонів майбутнього правового збірника про єпархіальну курію, екзархів, Святи Таїнства, мирян та судочинство.

За підсумками вивчення проектів було прийнято рішення схвалити працю членів групи над вищезазначеними схемами канонів із внесенням зауважень, висловлених під час обговорення. Наступне засідання робочої групи заплановано провести в січні 2020 року.

Прес-служба Канонічного відділу

Папа: Зустрівши Любов, відчувши себе любленими, стаємо здатними любити

Бог засуджує гріх, але прагне спасти грішника. Про це нагадав Папа Франциск, коментуючи перед проказуванням молитви «Ангел Господній» в неділю, 3 листопада, розповідь святого євангелиста Луки про зустріч Ісуса з Закхеєм, що був головою над митарями.

Ісус прямує до Єрусалиму й переходить через Єрихон. Серед натовпу, який Його зустрічає, перебуває також Закхей. Як зауважив Святіший Отець, Закхей був юдеєм, що збирав податки для римлян, і був багатим не завдяки чесному заробітку, а через те, що вимагав хабарі, що помножувало зневажливе ставлення до нього з боку співгромадян. Євангелист вказує на те, що він хотів побачити Ісуса. Не зустріти, а лише побачити, тобто спонукою була цікавість. А через те, що був малого зросту, то задля натовпу виліз на дерево. Коли ж Ісус наблизився, підвів очі й поглянув на нього.

«Це дуже важливо: перший погляд – не Закхеїв, а Ісуса, який серед численних обличч навколо Себе шукає саме це обличчя. Милосердний погляд Господа падає на нас ще перед тим, як ми самі усвідомимо необхідність спасіння. І цим поглядом Божественного Учителя починається чудо навернення грішника», – наголосив Папа.

Ісус кличе митаря на ім'я, «не ганить його, не вчитує мораль», а лише каже, що повинен прийти до його дому. «Повинен», бо такою є воля Отця. І, незважаючи на шемрання оточуючих, Ісус вирішує зупинитися в домі прилюдного грішника. Як зазначив Святіший Отець, нас також обурило би така поведінка. Але «зневага і замкнутість щодо грішника» не роблять нічого іншого, як лише ведуть його до ізоляції та закам'янілості у злочину.

«Бог, натомість, засуджує гріх, але при цьому старається спасти грішника, виходить на пошуки за ним, аби повернути його на прямі стежки», – наголосив Папа, додаючи, що тому, хто ніколи не відчув, що його розшукує Боже милосердя, «важко збагнути надзвичайну велич жестів і слів, з якими Ісус підходить до Закхея».

Така поведінка Ісуса привела того чоловіка до «повної переміни ментальності». В «одну мить» він збагнув нищість життя, опанованого грошима. Присутність Господа в домі дає йому змогу поглянути на все іншими очима. Це спонукає його переглянути ставлення до грошей: жест стягування замінюється жестом роздавання.

«Завдяки Ісусові Закхей відкриває, що любити безкорисливо можливо: досі він був закланним, а тепер стає великодушним; раніше йому подобалося нагромаджувати, тепер же радіє в тому, щоб роздавати. Зустрівши Любов, відкривши, що хтось його любить, незважаючи на його гріхи, він стає здатним любити інших, перетворивши гроші в знак солідарності та спільності», – сказав Святіший Отець, побажавши: «Нехай же Пречиста Діва Марія здобуде для нас благодать завжди відчувати на собі милосердний погляд Ісуса, щоби з милосердям виходити назустріч тим, які помилилися, щоб також і вони могли прийняти Ісуса, який прийшов шукати і спасти те, що загинуло».

Джерело: «Vatican News»

Папа закликає іракців прямувати шляхом діалогу та примирення

Наприкінці загальної аудієнції в середу, 30 жовтня, Святіший Отець скерував свою думку до Іраку, нагадавши про те, що протести й маніфестації в цій країні, що тривали протягом цього місяця, призвели до великої кількості загиблих і поранених. Він зазначив: «Складаючи співчуття з приводу жертв та запевнення у близькості їхнім родичам і пораненим, закликаю владу прислухатися до волення населення, що домагається гідного й спокійного життя. Закликаю всіх іракців прямувати з допомогою міжнародної спільноти дорогою діалогу та примирення та шукати справедливі рішення щодо викликів і проблем країни. Молюся за те, щоби цей багатостраждальний народ зміг віднайти мир і стабільність по стількох роках війни та насильства, під час яких багато натерпівся».

Джерело: «Vatican News»

Папа солідарний з ефіопськими християнами і дякує за підтримку мігрантів у Апулії

Промовляючи до вірних після проказування молитви «Ангел Господній» у неділю, 3 листопада, Папа Франциск скерував свою думку до Ефіопії, де місцеві християни останніми тижнями стають жертвами насильства в рамках міжетнічних заворушень. Він сказав: «Я глибоко засмучений з приводу насильства, жертвами якого стають вірні Ефіопської Православної Церкви. Запевнюю у своїй близькості цю дорогу Церкву та її Патріарха дорогого брата Абуна Маттіяса, та прошу вас молитися за всі жертви насильства на цій землі».

Святіший Отець також склав подяку міській управі Сан-Северо та дієцезії Сан-Северо, що в південно-італійському регіоні Апулії, за підписання протоколу про порозуміння, в рамках якого сезонні робітники із так званих «гетто Капітанату» зможуть зареєструвати місце проживання при парафіях та бути вписаними до комунальних реєстрів.

«Можливість отримати документи, що посвідчують особу, та зареєстроване місце проживання наново поверне їм гідність і дасть змогу вийти зі становища нелегальності та експлуатації», – наголосив Папа.

Наприкінці вересня, в рамках приготування до Всесвітнього дня мігранта й біженця, Папський елемозинарій кардинал Конрад Краєвський, з доручення Святішого Отця, відвідав два таких «гетто» на теренах провінції Фоджа, що в Апулії. Йдеться про стихійні поселення, де проживають сезонні робітники, в основному – мігранти, які часто стають жертвами експлуатації та примусової праці з боку організованої злочинності. Причиною цього є нестача механізмів формального найму і забезпечення проживанням з боку роботодавців.

Джерело: «Vatican News»

«Кіно Вселенських Архидієц»: нова книга про Ватиканську фільмотеку

29 жовтня в приміщенні Посольства Італії при Святому Престолі відбулася презентація книги «Кіно Вселенських Архидієц», автором якої є монсеньйор Даріо Едоардо Вігано, віце-канцлер Папської академії наук та Папської академії соціальних наук. В презентації взяли участь Державний секретар Святого Престолу кардинал П'єтро Паролін, префект Дикастерії в справах комунікації Паоло Руффіні, президент Університетської ради з кіно Джулія Карлуччо та посол Італії при Святому Престолі П'єтро Себастьяні. Ця подія започаткувала низку заходів, організованих з нагоди

60-річчя Ватиканської фільмотеки, що відзначатиметься 16 листопада цього року.

Виступаючи перед присутніми, кардинал Паролін дав високу оцінку науковому дослідженню монсеньйора Даріо Вігано, в якому той не тільки висвітлив культурне значення та багатство матеріалів Ватиканської фільмотеки, але й описав процеси, які сприяли зацікавленню Святого Престолу засобами масової комунікації в час їхнього виникнення.

Кардинал зазначив, що протягом ХХ сторіччя і до тепер Церква мужньо відповідала на виклики, пов'язані з розвитком нових технологій, та усвідомлювала, що це вимагає постійної розробки нових стратегій. Таке усвідомлення спонукало Папу Пія XII закласти основи Ватиканської фільмотеки, яку в 1959 році заснував його наступник Папа Іван XXIII. Державний секретар Святого Престолу підкреслив, що ідея заснування Ватиканської фільмотеки, з одного боку, виражала прагнення творити нову «кінематографічну культуру» в католицькому світі, а з іншого – була плодом далекоглядності Папи Пія XII та Папи Івана XXIII, які передбачили швидкий розвиток «цивілізації зображення».

На завершення кардинал П'єтро Паролін зазначив, що потрібно ще багато трудитися для того, аби Ватиканська фільмотека повністю досягнула цілі, які поставили перед нею її засновники 60 років тому, але завдяки історіографічному аналізу, здійсненому монсеньйором Даріо Вігано в книжці «Кіно Вселенських Архидієц», можна легко передбачити, що ця важлива установа буде розвиватися дедалі більше й досягне свою перспективну мету – робити внесок у давню традицію Святого Престолу збирати найважливіші документи історії й культури.

Джерело: «Vatican News»

Папа: компетентність – це риса, що вчиняє вірогідним християнське свідчення

«Блаженний Дон Карло Ньюккі, апостол любові, від початку свого священничого служіння, як запопадливий вихователь, героїчно служив Ісусові у дітях, в молоді, в бідних та страждаючих», – наголосив Папа Франциск, приймаючи 31 жовтня у Ватикані коло п'яти тисяч членів Фондації Дона Карло Ньюккі, разом із пацієнтами та їхніми родинами. Ця добродійна організація надає допомогу дітям з інвалідністю, похилим віком та невиліковним хворим у 50-ти реабілітаційних центрах та інших структурах Італії.

Святіший Отець пригадав, що під час проповіді з нагоди Святої Меси та беатифікації о. Карло, що мали місце 10 років тому у місті Мілані, кардинал Теттаманці назвав його «неспокійним шукачем Бога і мужнім шукачем людини, який посвятив своє життя для пошуку Христового обличчя, відбитого на обличчі кожної людини». Серед іншого, о. Карло був також військовим капеланом, переживши

жахіття II світової війни, посвячуючи також чимало зусиль у допомозі пораненим і вмираючим. Власне цей особистий досвід викристалізував у його серці бажання започаткувати добродійний проект для дітей-сиріт та дітей-інвалідів війни. Повернувшись в Італію, він розпочав здійснювати задуману справу, спонуканий, перш усього, любов'ю Ісуса.

Далі Глава Католицької Церкви висловив свою глибоку вдячність і заохочення членам Фондації, які після багатьох років і далі виконують це діло милосердної любові та з апостольським запалом і вірністю Євангелію помножують його як цінний талант. На переконання Папи, сьогоднішня зустріч у Ватикані свідчить про те, що члени Фондації готові виконувати свою місію й надалі, огортаючи близькістю та турботою всіх страждаючих та знедолених, за прикладом євангельського доброго самарянина та свого блаженного засновника. Він заохотив присутніх ніколи не втомлюватись служити хворим та людям з інвалідністю, забезпечуючи не лише належну медичну терапію для тіла, але й ліки для душі, тобто Боже утшення та ніжність.

Серед іншого Вселенський Архієрей закликав, аби члени Фондації завжди мужньо поборювали причини страждань і з любов'ю лікували труднощі людей, які терплять. Хоча й часи змінились, але також і сьогодні необхідно прямувати вперед із тим самим духом, поведінкою та стилем, що був присутній у о. Карло Ньюккі.

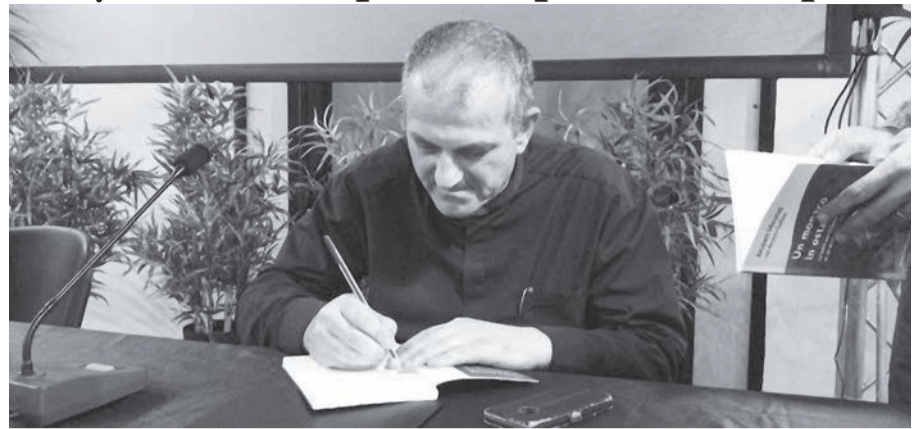
«Сенс і цінність медичної професії та кожної послуги, наданої хворому братові, повністю виявляються у вмінні поєднувати компетентність та співчуття», – наголосив Папа Франциск, додаючи, що компетентність є плодом особистого приготування, досвіду та постійного осучаснення, що мотивовані любов'ю до ближнього, який страждає, та любов'ю Ісуса.

На переконання Святішого Отця, компетентність – це риса, яка вчиняє вірогідним свідчення мирян у різних соціальних сферах; компетентність є також гарантією того, що, навіть йдучи проти течії домінуючої культури, робимо добру справу: у випадку членів Фондації вона гарантує те, що час та ресурси, посвячені немичному і кволому життю, не є змарнованими. А говорячи про співчуття, Папа вказав на те, що страждання наших братів та сестер потребує нашого співчуття, вимагає, щоб його «розділити»; мова йде про те, аби «спів-страждати», тобто страждати разом із тими, хто терпить, як і Ісус, люблячи людей, співстраждав із ними. З любові до нас Спаситель став людиною, взяв на Себе нашу людську природу, розділивши з нами все, крім гріха.

На закінчення Єпископ Риму дав високу оцінку служінню членів Фондації, заохочуючи їх і надалі прямувати розпочатим шляхом посвяти на користь терплячих та тих, що зазнають у труднощів. Папа зазначив, що таке служіння робить цінний вклад у євангелізаційну місію Церкви, адже звіщення Доброї Новини про спасіння є вірогіднішим, коли воно підтвержене конкретною любов'ю Ісусових учнів.

Джерело: «Vatican News»

Сирійський священник, що був у полоні, отримав премію за мир

Настоятель монастиря святого Іллі в Сирії отець Жак Мурад, що народився в Алеппо і в 2015 році протягом п'яти місяців перебував у полоні бойовиків так званої «Ісламської держави», отримав премію «Золоті голуби за мир». Цією премією Інститут міжнародних досліджень «Архів роззброєння» щороку нагороджує осіб, що зробили вагомий внесок у сферу комунікації й журналістики, поширюючи цінності мирного співжиття між людьми й народами. Отець Мурад описав своє перебування в полоні в книзі «Монах в полоні. Боротьба за мир в'язня джихадистів». Нещодавно отриману премію він присвячує всім християнським мученикам і священникам-місіонерам, серед яких – італійський священник-езуїт Паоло Даль Ольйо, що відродив католицький монастир сирійського обряду «Mar Musa» (святого Мойсея) та якого викрали бойовики в 2013 році.

Жорстокість, якої зазнав отець Жак під час ув'язнення, не згасила його прагми миру, його бажання сприяти діалогові між християнами й мусульманами, пошуку ненасильницьких шляхів і порозуміння з іншими. «Навіть у такий жакхливий період, який тепер переживає Сирія, для нас нічого не міняється, бо корінням цього братерського життя є Христова любов, відкрита ментальність і доброта серця сирійського народу», – наголосив священник в інтерв'ю для «Vatican News».

У контексті останніх подій, що відбуваються на півночі Сирії, отець Жак Мурад зазначив, що єдиний спосіб врятувати людей полягає в повному припиненні насилля й війни, бо в протилежному випадку решта християн й надалі втікатиме з Сирії, що є землею перших християн.

Джерело: «Vatican News»

Християни переслідуються більше, ніж будь-коли

«Переслідуються більше, ніж будь-коли» – таку назву має Рапорт про переслідування християн між 2017 та 2019 роками в 20 країнах з найвищим рівнем переслідування. Презентація рапорту, який приготувала Папська фундація «Допомога Церкві в потребі», відбулася в Римі 24 жовтня.

Згідно з даними рапорту, порівняно з представниками інших релігій, найбільшого переслідування в світі зазнають християни, а ісламістські фундаменталісти перемістилися з Близького Сходу до Африки й південної та східної Азії. Від липня 2017 року до тепер ситуація не покращилася, а, навпаки, до списку країн, де християни зазнають переслідування, увійшли ще три країни: Камерун, Буркіна-Фасо та Шрі-Ланка.

За словами директора італійської філії «Допомоги Церкві в потребі» Алессандро Монтедуро, така тенденція свідчить про те, що поразка так званої «Ісламської держави» на півночі Іраку й майже на всій території Сирії призвела до міграції терористичних угруповань в інші частини світу, особливо в Африку та південну й східну Азію.

Алессандро Монтедуро наголосив, що в 20 країнах, яким присвячений цей рапорт, проживають 4 мільярди осіб, тому захист свободи віровизнання в цих країнах повинен бути на порядку денному в місцевих і міжнародних організаціях. «На жаль, сьогодні це не так», – додав він.

Президент італійської філії «Допомоги Церкві в потребі» Альфредо Мантовано зазначив, що, незважаючи на покращення дипломатичних стосунків президентів західних країн з президентами Північної Кореї та Китаю, не відбулося покращення становища християн у тих країнах. За його словами, в той час як Італія підписує економічні договори з Китаєм, на півдні країни китайський уряд впроваджує дедалі більші обмеження щодо прилюдного практикування віри.

У період від липня 2017 року до тепер найжорстокіші антихристиянські напади мали місце в південній та східній Азії, насамперед у Шрі-Ланці, де на Великдень цього року в Коломбо – найбільшому місті країни – загинуло 258 осіб. У презентації рапорту про переслідування християн взяв участь настоятель одного з храмів, в яких підірвали бомбу, отець Джуд Рай Фернандо. «Я не міг повірити своїм очам, – пригадає священник. – Я бачив своїх вірних мертвими, в крові, і я запитував себе: «Боже мій, чому?» Але, незважаючи на рану, якої нам завдали, ми залишаємося стійкими в своїй вірі, що допомагає нам прощати нашим ворогам і тим, що нас переслідують. Прощаємо, але й надалі вимагаємо справедливості для загиблих. За це ми молимося щодня».

Рапорт «Допомоги Церкві в потребі» показує також трагічну ситуацію в Африці, де останніми роками збільшилися напади джихадистів на християнські спільноти. В цьому контексті насилля, спрямованого проти християн, високу ціну за служіння добру платять священники й богопосвячені особи. Як зазначається в дослідженні, 2019 року в світі було вбито 18 священників та одну черницю, і 15 з них – в Африці. Отець Роджер Колого під час презентації рапорту зазначив, що в Буркіна-Фасо відбувається «справжнє полювання на християн, на яких нападають під час процесій і богослужень, а також у їхніх домівках». Священник додав, що від початку року вже вбито понад 60 вірних. Він розповів про викрадення його друга отця Джоеля Югбаре, вчинене 17 березня цього року. «Ввечері перед нападом ми вечеряли разом, – зазначив отець Роджер. – Він сказав мені, що планує відвідати одну громаду, розташовану в віддаленому регіоні. Він знав, що це було небезпечно, джихадисти вже слідували за ним, але він не хотів покинути своїх вірних. Він – дуже мужня людина, ми й надалі молимося до Господа, щоб ми змогли знайти його живого».

Джерело: «Vatican News»

Глава УГКЦ з нагоди Патріаршого Собору 2020 року: «Маємо дати відповіді на питання: де ми є, якими ми є, як нам бути разом?»

Тема наступного Патріаршого Собору УГКЦ – «Еміграція, поселення і глобальна єдність Української Греко-Католицької Церкви». Гаслом Собору буде фраза «Церква є завжди і всюди з тобою». Про це розмовив Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у своєму відеозверненні з нагоди проведення наступної сесії Собору УГКЦ, яка відбудеться 26-29 серпня 2020 року у Львові.

Глава Церкви підкреслив важливість Собору на тему еміграції та глобальної єдності і зазначив, як потрібно до нього готуватися. Предстоятель зауважив, що сьогодні феномен еміграції створює абсолютно нове обличчя нашої Церкви. «Ми розходимося по світу і наша Церква стала глобальною саме через те, що в різних частинах світу свою Церкву рознесли її діти і віруючі люди. Церква є завжди і всюди з тобою, тому що ти несеш її у собі там, де ти сьогодні живеш, працюєш чи навчаєшся», – підкреслив Блаженніший Святослав.

Глава Церкви вважає, що ми повинні наново переосмислити, якою Церквою ми сьогодні є і як мусимо сьогодні разом діяти.

За словами Предстоятеля, готуючись до цього Собору, у кожній єпархії та екзархаті УГКЦ у всьому світі мають відбутися єпархіяльні чи екзархальні собори, щоб у рамках кожної єпархії, екзархату, митрополії можна було поставити три питання:

Перше – де ми сьогодні є? «Навіть у рамках кожної місцевої єпархії ми сьогодні бачимо три феномени: міграції,

імміграції та еміграції. Міграція – люди пересуваються всередині своєї країни, своєї держави, навіть своєї єпархії. І кожного разу, коли ми рухаємося, наражаємося на небезпеку випасти з мережі наших спільнот. Імміграція – коли з-закордону до нас приїжджає багато людей. Як їх інтегрувати в парафіяльні спільноти? Також є феномен еміграції, коли виїжджають за межі нашої єпархії, митрополії, Церкви, країни. Яким чином нам сьогодні віднайти наших вірних там, де вони перебувають?» – пояснив Блаженніший Святослав.

Друге питання – якими ми сьогодні є? Як нам відповісти на конкретні потреби наших вірних? Наскільки наші структури, наші парафії відповідають сьогодні мережі фактичної присутності наших вірних?

«Церква мусить стати динамічною, мобільною вслід за мобільністю наших вірних. На ваших місцевих єпархіяльних соборах запитайте себе, чи мережа присутності наших парафій відповідає фактичній присутності наших вірних? Як нам відкритися на те, щоб піти там, де нас сьогодні ще нема? Як нам піти туди, де нас сьогодні чекають? Наскільки наша єпархія, парафія відповідає тим потребам душпастирської опіки, яку сьогодні мають наші вірні», – вважає духовний лідер українців.

Третє питання – як нам сьогодні діяти, як нам сьогодні бути Церквою? «Тому що, – вважає Блаженніший Святослав, – феномен нового розпорощення може бути дуже загрозливим, якщо не знайдемо відповідних елементів, як нам сьогодні збиратися, як нам у тому

динамічному русі творити спільноту? Як нам бути єдиною глобальною Церквою на різних її рівнях?»

Щоб допомогти опрацювати ці виклики, Глава УГКЦ запропонував два інструменти: Посинадальне послання цьогорічного Синоду нашої Церкви під назвою «Сопричастя, єдність у житті та служінні нашої Церкви» та Послання Блаженнішого Святослава «Наша Свята Софія», яке якраз говорить про ідентичність нашої Церкви в сучасному світі. Текст «Наша Свята Софія» також дає відповіді на питання, які елементи нашої ідентичності як Церкви Київського християнства можуть нас об'єднувати.

Блаженніший Святослав побажав усім благодаті Духа Святого, щоб на соборах креативно, відповідально, серйозно замислитися над питаннями: де ми є, якими ми є, як нам бути разом.

Предстоятель висловив сподівання, що обрані на єпархіяльних соборах делегати будуть справжніми речниками спільнот на Патріаршому Соборі УГКЦ – «Еміграція, поселення і глобальна єдність Української Греко-Католицької Церкви».

Глава Церкви також висловив сподівання, що Собор у Львові допоможе опрацювати нову душпастирську стратегію розвитку нашої Церкви. Адже попередня стратегія під назвою «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом» була передбачена до 2020 року.

Департамент інформації УГКЦ

Блаженніший Святослав: «Примирення можливе лише в контексті діалогу»

Перестати чинити зло, почати говорити правду і діалогувати – це ті важливі кроки, які можуть привести до примирення. Проте ми не повинні йти на компроміс зі злом. На цьому наголосив Блаженніший Святослав, Отець і Глава УГКЦ, в ефірі програми «Відкрита Церква» 31 жовтня. Цього разу співрозмовником Предстоятеля був Юрій Макаров – журналіст, телеведучий, документаліст, письменник.

«Коли йдеться про агресора, тобто про того, хто тепер справді нас вбиває і заперечує нам право на життя та існування, то насамперед потрібно чітко собі відповісти: ми не можемо бути примирені зі злом, із відкритим фактом агресії», – зазначив Блаженніший Святослав. При цьому він наголосив, що християни не мають відповіді на всі питання, «але ми здатні разом їх шукати». «Спілкуючися з Богом, який є Істиною, ми можемо знайти відповіді на питання, які нас турбують», – пояснив Глава УГКЦ. А згодом додав: «Коли хтось говорить про примирення з агресором в контексті відкритої війни, то такого типу поведінка мені дуже часто нагадує позицію нацистів у Великій Бри-

танії на початку Другої світової війни. Тоді для них такого типу примирення, де-факто, означало капітуляцію Британії перед агресивною політикою Гітлера. Тому, щоби справді вибудувати правильні парадигми та координати нашого пошуку, ми мусимо собі сказати, що з війною, злом та вбивством ми не можемо бути примирені».

На думку Глави УГКЦ, існують певні кроки, які можуть допомогти дійти до примирення. «Передусім необхідно перестати чинити зло, щоб ми могли говорити про будь-яке примирення. Потрібно зупинити агресора, зупинити того, хто чинить зло. Я вважаю, що наступний крок – пошук діалогу та можливості спілкуватися. Примирення можливе лише в контексті діалогу.

Ще один крок, який ми раніше чи пізніше мусимо зробити, – це сказати правду. Зло повинно бути назване злом, а добро – добром. Адже без того, щоб сказати правду, справедливого миру ніколи не буде. Без правди немає справедливості», – підкреслив духовний лідер греко-католиків.

Департамент інформації УГКЦ

Постанови Шостої сесії Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ

1 листопада 2019 року в Патріаршій резиденції у м. Києві відбулася Шоста сесія Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ. Публікуємо Постанови цієї сесії Синоду.

ПОСТАНОВИ Шостої сесії Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ 1 листопада 2019 року Божого, м. Київ, Патріарша резиденція

1. Взяти до уваги стан виконання Рішень П'ятої сесії Синоду Єпископів Києво-Галицької митрополії Української Греко-Католицької Церкви.
2. Взяти до уваги стан душпастирства покликань у Києво-Галицькій митрополії.
3. Доручити о. Петрові Жуку, ректору Київської Трьохсвятительської духовної семінарії, координувати душпастирство покликань у Києво-Галицькій митрополії.
4. Доручити о. Петрові Жуку з співпраці із синкелами у справах священства та відповідальними у Києво-Галицькій митрополії за душпастирство покликань до священства та богосвяченого життя розробити план душпастирства покликань і представити на наступній сесії Синоду.
5. Взяти до уваги стан справ у Київській Трьохсвятительській духовній семінарії.
6. Взяти до уваги стан постійної формації в Києво-Галицькій митрополії і поблагословити подальшу працю отця Василя Чудийовича в цій ділянці.
7. Взяти до уваги стан судочинства в Києво-Галицькій митрополії.
8. Взяти до уваги стан поширення видання «Наш собор» на теренах Києво-Галицької митрополії.
9. Взяти до уваги стан соціального служіння на Донбасі.
10. Затвердити як головну тему Сьомої сесії Синоду – «Підготовка Києво-Галицької митрополії до участі в Патріаршому Соборі 2020».
11. Сьому сесію Синоду Єпископів Києво-Галицької митрополії УГКЦ провести у травні 2020 року Божого в м. Києві, у Патріаршій резиденції.

Ці рішення набирають чинності 14 листопада 2019 року Божого

Голова Синоду
† СВЯТОСЛАВ

75 років тому вістка про смерть Митрополита Андрея (Шептицького) приголомшила українців

1 листопада у Львові вшанували 75-ті роковини смерті митрополита Української Греко-Католицької Церкви Андрея Шептицького, адже саме цього дня 1944 року духовний провідник Церкви відійшов у вічний світ.

Прощались із владикою вже у «радянському» Львові. Комуністична влада не наважилась перешкодити багатолюдній похоронній процесії, однак довкола смерті митрополита Кремль поширив чимало наклепів і міфів, тож і донині існує багато літературних вигадок.

Отож, 75 років тому, 1 листопада, Львів був у жалобі. Вістка про те, що о 13-й годині 45 хвилин відійшов у вічність митрополит Андрей, приголомшила не лише духовенство і рідних владики, але й багатьох людей, незалежно від віросповідання та національності. Найбільш достовірно описав останні дні й години життя глави Церкви, відхід у вічний світ його брат, отець Климентій Шептицький, у чотирьох листах, які він написав їхньому рідному братові, військовому генералові, політикові й дипломатові Польщі Станіславу Шептицькому після смерті митрополита. Також збереглися спогади про це кардинала Йосифа Сліпого. Власне, ці архівні документи відкидають будь-які плітки і вигадки, які роками поширювали радянські спецслужби після арешту наступника Андрея Шептицького – Йосифа Сліпого про буцімто «отруєння» владики.

У своїх спогадах архієпископ Йосиф Сліпий описує це так: «КДБ ширило між народом наклепи, що я отруїв покійного митрополита. Тоді отець Климентій (Шептицький) мав ходити до нотаря з письмовою заявою лікарів, що покійний митрополит помер природною смертю, щоби нотар це потвердив».

Митрополит Андрей Шептицький

важко захворів, як пише 1 листопада 1944 року до рідного брата Станіслава отець Климентій Шептицький, приблизно 18 жовтня: «Сьогодні о 3/4 на 2-у опівдні заснув у Господеві наш дорогий Митрополит. Завтра перевозять до катедри, а в неділю – уложення до гробу в підземеллях Юра. Сама смерть наступила з приводу паралічу нервових центрів мозку – ніщо вже не міг їсти. А останні дні не мав свідомості».

У наступних листах до Станіслава Шептицького – 8 квітня, 11 травня, 1 листопада 1945 року – отець Климентій більш детально описує останні дні життя митрополита Андрея. З цього листування відомо, що духовний провідник українців востаннє відправив богослужіння 17 жовтня, але вже йому було важко, і після цього він більше не піднявся з ліжка. Водяна пухлина поширювалася все більше і добралась до серця. Останні три дні до смерті митрополит нічого не говорив.

2 листопада тіло владики перенесли з каплиці митрополичих палат у Святоюрський собор. До храму всі дні тягнулась вервця людей, щоби попрощатися покійним.

Архієпископ Львівський Йосиф Сліпий повідомив про смерть митрополита радянське керівництво міста. «Прийшов уповноважений, якого звали «міністром», із кондоленціями, і коли ми стояли у вікні митрополичої палати почекальні та дивилися на довгий ряд вірних, які йшли до катедри, вїхало на них большевицьке авто. Йому стало неприємно, і тоді він сказав: «То наше хамство нам більше шкодить, аніж американська та інші розвідки», – пише у спогадах про дні прощання з митрополитом Андреем архієпископ Йосиф Сліпий. «Міністром» у середовищі греко-католиків називали радянського розвідника Сергія Даниленка-Каріна.

Архієпископ Йосиф Сліпий описує, що тодішнє керівництво вирішило не брати участі у похороні, тому що «покійний не був прихильний для большевиків», а уповноважений радянський розвідник Карін був на похороні як приватна особа.

5 листопада 1944 року відбулась велична урочиста похоронна процесія вулицями Львова. Її очолили греко-католицькі єпископи, були присутні сотні священників, монахів, монахинь, семінаристів, тисячі вірних різних конфесій провели в останню путь митрополита, який з

1901-го до 1944 року очолював Греко-Католицьку Церкву. Велика кількість хоругв, вінків, квітів. Провести в останню путь митрополита Андрея Шептицького прийшли також архієпископ Римо-Католицької Церкви Болеслав Твардовскі і його помічник єпископ Євгеніуш Базяк, вірменський капітулярний віка-

рій Діонісій Каєтанович.

Похорон завершився до 18-ї години, до початку комендантської години у місті. Домовину з тілом митрополита помістили у крипті собору святого Юра.

Про смерть митрополита Андрея Шептицького писала польська преса, українські часописи за кордоном, були повідомлення у світових виданнях. Одним із авторів посмертної статті про владика був громадський і політичний діяч Володимир Соловій. Його текст

передрукували в перекладі англомовні і польськомовні газети.

«Про смерть митрополита Андрея Шептицького повідомили всі українські еміграційні часописи. Західному світові цю трагічну новину було сповіщено кореспондентом агенції «Reuters» у Москві.

Крім української преси, масові повідомлення також були надруковані у польськомовній пресі на еміграції. Зокрема, міністр до справ освіти та релігії польського еміграційного уряду в Лондоні о. Зигмунт Качиньскі опублікував у пресі спеціальне повідомлення, в якому повідомив про смерть українського митрополита. «Вболіваю над труною видатної Людини» – таким був заголовок тексту польського міністра, головний акцент якого сповіщав, що зі

смертю Андрея Шептицького українські греко-католицькі єпархії є осиротілими. Польськомовні газети в європейських країнах також повідомляли про жалобні богослужіння за упокій його душі, які відбувалися у польських римо-католицьких храмах.

Не бракувало також повідомлень

преси про те, що митрополит Шептицький був убитий більшовиками, оскільки не був вигідний радянському режимові. Одним з аргументів було те, що смерть була раптовою і влада спричинилася, щоб родина митрополита в Польщі не дізналася про його смерть, – наголосив дослідник спадщини братів Шептицьких Іван Матковський.

Власне, отець Климентій Шептицький у листі до брата Станіслава від 8 квітня 1945 року пише про те, що він негай-

но писав і телеграфував про смерть митрополита, але і лист, і телеграма повернулись не врученими. «Мені було дуже важко лишитися тут самому – про вас нічого я не знав. Були звістки, що вас у Корчині немає, що десь емігрували чи, може, були евакуйовані на Захід», – писав отець Климентій рідним.

Отож, радянська влада зробила все, щоб рідні не змогли приїхати до брата на похорон.

Боячися антинародного гніву, більшовики все ж не заборонили похоронну процесію містом, адже надто впливовим був митрополит Андрей.

Жалоба за владикою тривала до 11 листопада. А 12 листопада митрополичий престіл посів Йосиф Сліпий, – як і заповідав покійний митрополит.

Йосиф Сліпий у слушний момент очолив УГКЦ, хоч він був призначений наступником митрополита ще у листопаді 1939 року. Але очолити Церкву, перебуваючи у тюрмі, і стати наступником ще у митрополичих палатах – суттєва різниця.

Уже 11 квітня 1945 року Святоюрський собор звідусіль оточила міліція і були арештовані греко-католицькі єпископи. На 21 квітня були ув'язнені 33 особи: митрополит Йосиф Сліпий, єпископи Никита Будка і Миколай Чарнецький, 20 священників, 2 декани, 3 семінаристи і 5 мирян. Це був лише початок активних дій Кремля для ліквідації УГКЦ. Священники у цей час об'єднались довкола отця Климентія Шептицького, підписалися під спільним зверненням до кремлівського діяча В'ячеслава Молотова, вимагаючи звільнити єпископів і протестуючи проти нищення Церкви. Однак уже 8-10 березня 1946 року у Львові відбувся псевдособор для ліквідації УГКЦ. Арешти, переслідування, нищення греко-католицьких храмів були узаконені, і почалися ще активніші дії проти греко-католиків за вказівкою Москви. УГКЦ перейшла у підпілля.

Смерть митрополита Андрея Шептицького дала також і друге дихання УГКЦ. Владика хоронили у білих ризах, а не в червоних чи чорних. А білий фелон символізував, що священник має нести радість, а не безнадію.

У підпіллі Церква існувала і жила у надії відродитись.

За матеріалами Галини Терещук для «Радіо Свобода»

Шептицький out of the box

Про Шептицького важко говорити стандартними фразами, його вчинки були нестандартними, він завжди діяв out of the box [ексклюзивно, поза рамками]. Це був глобальний лідер, і українцям, греко-католикам Галичини просто пощастило, що він народився саме в цей час. І хоча в народному рейтингу найвидатніший українців він займає 55 місце – між Василем Стусом і Павлом Полуботком, після Щербицького, Андрія Шевченка і Олега Блохіна, проте навряд чи через 70 років після їхньої смерті молоді люди вичитимуть їхню спадщину. Я вважаю, що Шептицький – найбільший українець ХХ ст. Його спадщина тільки зараз розкривається.

- народився графом, був дуже багатим, напевно, як сьогоднішні мільярдери, але став монахом;
- василіянин, що заснував редемптористів, студитів;
- сміливий дослідник;
- нестандартний ігумен;
- успішний єпископ-інноватор;
- відкритий до Сходу і до Заходу;
- щедрий меценат і будівничий;
- праведник свого часу.

Прилбичі, Львів, Краків, Вроцлав, Рим, Мюнхен, Відень, Київ, Москва – це географія духовних пошуків митрополита у зовсім молодому віці. Згодом вона лише розширюватиметься. Митрополит Андрей, як тепер модно говорити, мислив глобально, а діяв локально.

«Австрійський аристократ, якому довіряла влада Габсбургів, польський граф, якого перед Першою світовою війною звинувачували в антиукраїнстві, український національ-

ний герой, якого підозрювали поляки і прославляли українці, екуменіст, якого знали і поважали західні релігійні кола та з пересторогою ставився Ватикан, гуманіст, що говорив про варварства нацистів і рятував євреїв, зрадник в очах радянської влади, бо співпрацював з нацистами, святий для українських католиків», – так про Шептицького написав Роберт Маґочі у передмові до книжки «Morality and Reality: The Life and Times of Andrei Sheptyts'kyi».

Сам він про себе говорив: «Я – як святий Павло, який для юдеїв був юдеєм, для греків – греком».

Народився Роман Марія Александр Шептицький 29 липня 1865 року в селі Прилбичі на Яворівщині. Походив зі стародавнього українського роду (у 18 сторіччі три львівські митрополити були саме з нього; зокрема, будівничі собору св. Юра та митрополитическої палати). Проте в 19 столітті рід колонізувався і перейшов на латинський обряд.

ПОДОРОЖІ І ПОШУКИ МІЖ СХОДОМ І ЗАХОДОМ

Молодий Шептицький нахненно шукав себе. Після навчання у гімназіях Львова та Кракова вирішив рік віддати службі в армії, проте захворів на скарлатину і служби не закінчив. Вивчав право у Кракові, Вроцлаві, Мюнхені та філософію – у Відні. Батько майбутнього митрополита не хотів, щоби він став монахом східного обряду, і вимагав, щоби спершу закінчив університет.

У 1886 році (21-річним) поїхав до Москви, де познайомився з відомим російським філософом Владіміром Солов-

Родина Шептицьких. Зліва направо: Леон, Софія з Фредрів, Станіслав, Роман (майбутній митрополит Андрей), Ян Канти, Казимир, Александр. Джерело: архів родини Шептицьких

йовим, який був прихильником об'єднання Східних Церков із Римом і згодом прийняв католицьке віросповідання.

Через рік їде вивчати Київ, де оглянув Києво-Печерську лавру та інші монастирі, познайомився з Володимиром Антоновичем – професором російської історії університету Святого Володимира.

У 1888-му він побував у Римі, де мав аудієнцію у Папи Лева XIII. Його перехід на східну традицію – це свого роду міжнародна афера. Поляки говорили батькам: як це ви пускаєте його до тих плебеїв, русинів? Але Лев XIII особисто благословив цей перехід.

СТРІМКА МОНАША І ЦЕРКОВНА КАР'ЄРА

Цього ж року 29 червня вступив до монастиря Василіянського чину в Добромилі. Продовжував навчатися в Кракові і Відні, отримав наукові ступені доктора теології та доктора філософії. 1895 року о. Андрея призначили заступником настоятеля та бібліотекарем, обрали магістром послушників. Крім того, в монастирі він проводив лекції з класичних мов для монахів, займався місіонерською працею. 1896-го став ігуменом монастиря св. Онуфрія у Львові. Він добре розумів важливість комунікацій зі світом – 1897 року завдяки Шептицькому вийшов у світ перший номер релігійного часопису «Місіонар» накладом 10 тис. примірників (такий наклад є мрією для сучасних релігійних видань).

17 вересня 1899 року став єпископом Станіславівським.

17 січня 1901 року – митрополитом Львівським.

ПРАВЕДНИК СВОГО ЧАСУ

На його митрополитчу каденцію випали найбільші випробування. Дві світові війни, польсько-українське протистояння, міжвоєнний неспокій.

Андрей Шептицький подорожує до Америки на пароплаві

Митрополит намагався знайти відповідь на ці соціальні та політичні виклики. Впродовж його діяльності у Львові між 1901 і 1944 роками в Галичині 7 разів мінялися господарі: австрійці, росіяни, українці, поляки, совіти, німці і знову совіти. Його «світла второпність» (Гринчишин) допомогла йому зробити неможливе – не просто зберегти Церкву та народ, а розвинути її й закласти потенціал, що допоміг пережити підпілля.

ЦЕРКВА

Піднімає Греко-Католицьку Церкву на вищий рівень, що відповідає виклику ХХ сторіччя. Він не соромиться її східного минулого, бере найкраще з Заходу.

Був засновником чинів і згромаджень. 1904 року заснував Чин св. Теодора Студита в Скнилові під Львовом. Уклав монаші правила «Типікон». 1913 року запросив у Галичину Чин редемптористів, що прийняли східний обряд, серед яких були голландці та бельгійці. Вони вивчили українську мову й працювали для нашої Церкви, виховавши

гідних монахів-українців, серед яких варто згадати Миколая Чарнецького. Заснував також жіночі монаші Згромадження сестер Студиток, Милосердя, Пресвятої Родини, св. Йосифа, священномученика Йосафата.

23 лютого 1929 року митрополит Андрей проголосив Фундаційну грамоту Греко-Католицької Богословської Академії у Львові, і 6 жовтня того ж року розпочалися в ній заняття. Хочу наголосити, що Шептицький цілеспрямовано виховував Йосифа Сліпого на ректора, і таки йому вдалося цього досягнути – спершу в Римі, а

в 2002 році – вже і в Україні. Митрополит Андрей мав план перетворити Богословську Академію в Український Католицький Університет, на якому були би ще факультети права та медицини (останній мав бути створений на базі «Народної Лічниці» при тодішній вул. Скарги, тепер Озаркевича). Для матеріального забезпечення академії митрополит Андрей передав їй маєток у Яхторові. Для оздоровлення та відпочинку академіків і семінаристів створено відпочинкову оселю на Майорівці під Львовом.

Його вчинки, які розбудовували УГКЦ, часом були дуже сміливими й ризикованими. Перед самим засланням до Росії в готелі в Києві висвячує єпископом Йосифа Боцяна для Луцька – для Російської імперії (майже так само через 50 років Й.Сліпий висвячуватиме В.Величківського). УГКЦ вижила і зростала саме через такі сміливі, часом відчайдушні кроки.

Він заклав підвалини для того, щоб УГКЦ стала справді глобальною Церквою, а не просто великою релігійною групою

Роман Шептицький

– майбутній Митрополит Андрей в Римі 1888 рік.

Закладення наріжного каменю "Народної лічниці" 1903 р. в Галичині. Семінаристів відправляв на навчання до Риму, Відня, Інсбруку чи Фрібурга. Намагався заснувати студитський монастир в Палестині.

1910 – подорож до Північної Америки, а потім – у 1920-1923 рр. (через те, що польська влада, яка виграла війну за Галичину, не давала йому повернутися) – велика північно-американська й європейська подорож. Здійснив візитацію вірних у Бразилії і Аргентині. У цих країнах він проповідував, відвідував політиків і збирав кошти, щоби допомогти мешканцям Галичини.

Повернувшись 1924-го, відразу ж починає видавати журнал «Богословіє».

Шептицький продовжував будувати навіть у безнадійних умовах. Коли Західну Україну приєднали до УРСР, він побачив в цьому можливість діяльності на території всього Союзу, призначивши відповідальних: Миколая Чарнецького – на Волинь, Климентія Шептицького – на Велику Росію та Сибір, а Йосифа Сліпого – на Велику Україну.

«Великого бажаєте!» – навіть у дуже скрутних обставинах.

НАРОД

1906 року митрополит Андрей очолює делегацію до цесаря Франца Йосифа, вимагаючи, щоб українців у Галичині трактували однаково з іншими народами монархії, не принижуючи їхньої національної та людської гідності. Тоді в сеймі приймали виборчу реформу, і митрополит виборював українське право виборів, щоб українці дістали таке число виборчих мандатів, яке би відповідало числу населення. Вирішальним став його виступ у Віденському сеймі, у Палаті панів, щодо створення українського університету у Львові. 1913 року цесар видав декрет, згідно з яким, український університет у Львові мав відкритися 1 вересня 1916 року.

У 1903 році митрополит фінансує створення «Народної Лічниці» у Львові. Пізніше – сиротинець. Для утримання сиротинця віддає гроші, що отримав як жертву від Папи Бенедикта XV.

Під час українсько-польської війни перебував під домашнім

арештом.

Є ініціатором і засновником Земельного банку у Львові, підтримує діяльність українських культурно-просвітницьких товариств «Просвіта», «Рідна школа», «Сільський господар». Підтримував дитячу патріотичну організацію «Пласт», подарувавши їй для літніх таборів свій маєток у Підлютому.

Завдяки старанням митрополита Ватикан визнав УНР 1919 року.

КОНТАКТИ

З ПРАВОСЛАВНИМИ

У 1907 році під прибраним прізвиськом (вдає зі себе митрополитичого агронома) Андрей Шептицький виїжджає таємно в Росію, де налагоджує особисті контакти з російськими та білоруськими греко-католиками і започатковує створення Російської Католицької Церкви. Є ніби відомості про ще дві таємні подорожі митрополита Андрея до Російської імперії.

Після окупації Львова російськими військами митрополит Андрей уже 18 вересня 1914 року був заарештований і вивезений спочатку до Києва, а згодом до Росії, де його утримували в Нижньому Новгороді, Курську та Суздалі.

Після звільнення у 1917 році митрополит Андрей Шептицький у травні провів у Петербурзі Собор російських греко-католиків і призначив отця Леоніда Федорова екзархом для католиків візантійського обряду в Росії. 1921 року Папа затвердив встановлення Російського екзархату. Федоров, брат Климентій, Кирило Королевський, голландські реметристи, які перейшли на східний обряд, – це все приклади того, що митрополит вмів говорити й заохочувати до роботи. Кирило Королевський, знавець арабської мови, автор багатомної історії Мелхитської Церкви, вже після смерті Шептицького почав співпрацювати з кардиналом Тіссераном. Ці люди були талановитими, але складними, і він не боявся з ними говорити.

МЕЦЕНАТ

Не уникав та не боявся діалогу з сучасною йому культурою. Навпаки, завдяки його меценатству деякі напрямки в мистецтві стали в майбутньому

особливістю львівської школи (наприклад, неовізантійський стиль Михайла Бойчука – бойчукізм).

Олекса Новаківський, Модест Сосенко, Осип Курилас, Михайло Паращук, Михайло Бойчук – їх твори він купував, допомагав їм з житлом, відправляв на навчання за кордон.

1905 року віддав свою приватну колекцію на заснування Українського національного музею – 5 кімнат у митрополітичних палатах, а в 1911 році придбав будинок на сучасній вулиці Драгоманова. Його принцип заснування музею: «Ми не хочемо бути охоронцями могил, а свідками нового народження». Тому музей був центром і тогочасного мистецтва.

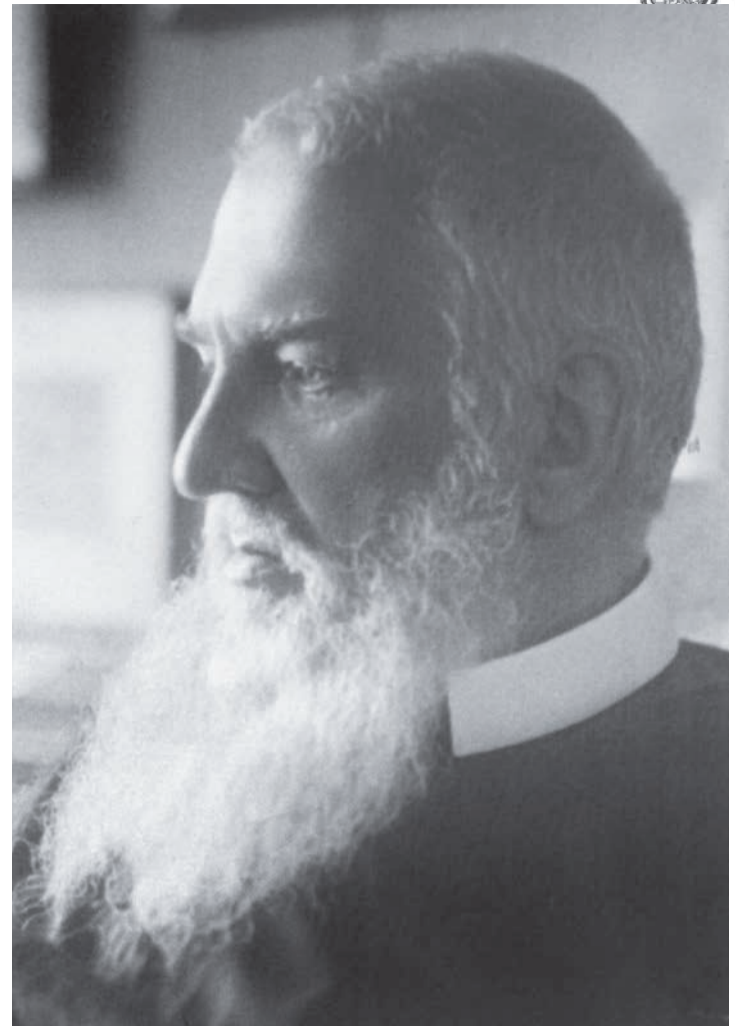
Митрополит також збирав і рятував (від пожеж пацифікації та незнання селян) старовинні ікони.

ГЕНІАЛЬНИЙ КОМУНІКАТОР

Тисячі листів і послань. Шептицький не просто розумів важливість слова, але й шукав усіх способів, щоби його слово доходило до адресата. Використовував для цього навіть діалекти. Таку інкультурацію в Католицькій Церкві запровадили тільки після Другого Ватиканського Собору. Цікаво, що він по-різному підходив до різних аудиторій: пастирський лист «Про віру» мав три версії для трьох аудиторій – духовенства, інтелігенції, простого народу. А коли під час більшовицької окупації не було можливості друкувати великих накладів, він раз на тиждень скликав священників і диктував їм короткі листи, що їх вони мали поширювати.

ПРАВЕДНИК

Про це менше говорять, але митрополит Андрей мав дуже великий містичний досвід, був чоловіком молитви та посту,

«Про милосердя» та «Не убий», в яких ідеться про цінність людського життя і засуджуються всі форми вбивства як найважчий гріх.

Знову ж, зараз ми якось все згладжуємо, але в ОУН було однозначне ставлення до Шептицького – він їх не підтримував, засуджував їхні теракти. А вони, у свою чергу, бойкотували з'їзд руху «Українська молодь Христові» в 1933 році.

Скажу так: якщо йти за Шептицьким, то точно не помилишся. Багато наших національних героїв є антигероями для інших народів, але це не про Шептицького.

Наприкінці літа 1942 року Шептицький організує кампанію порятунку євреїв. Це здебільшого були люди, які

посвідчення про охрещення.

Цікаво, що захищав він не лише євреїв, але й радянських полонених – писав листа Гітлеру про надуживання Гестапо й жорстокість до військовополонених.

Про велич і нестандартність Шептицького найкраще говорять не загальні віхи біографії, а дуже конкретні вчинки. Наприклад, місія православних єпископів Євлогія Георгієвського й Антонія Храповицького на Галичині спричинила арешт і заслання Шептицького 1914-1917 років. Коли ж заарештовані Петлюрою ці єпископи виявилися в заслання на Галичині, митрополит Андрей поставився до них дуже великодушно. Ось що пише у своїх спогадах архієпископ Євлогій: «...не встигли про нас доповісти, як він сам вийшов на сходи і гостинно: «Ласкаво прошу. У мене є вільні кімнати, будьте моїми гостями». Митрополит і справді трактував їх як гостей; саме він радив добиватися звільнення і навіть відредагував прохання до французького воєнного агента у Львові. Євлогій, до речі, також цікаво написав про арешт самого Шептицького: російська армія пообіцяла митрополиту «імунітет», якщо він нічого не говоритиме проти російської влади. «У першу ж неділю Шептицький сказав в соборі «зажигательную» проповідь».

Курт Левін, врятований Шептицькими син львівського рабина, у монастирі студитів у с. Лужок (другий праворуч) з братами-студитами. Фото з архіву Курта Левіна

які давали йому силу для звершень.

Під час німецької окупації митрополит звернувся з протестом проти винищення єврейського населення до райхсканцлера Гімmlера. 1942 року видає нові пастирські послання

врятувалися втечею з гетто або з Янівського табору. 14 серпня 1944 року 2000 дітей було таємно вивезено до різних монастирів. Їх переховували у криптах, у монастирських школах, сиротинцях Львова й околиць, їм було видано фальшиві

† **Борис (Гудзяк),**
Архієпископ і Митрополит
Філадельфійський
Джерело:
Синод Єпископів УТКЦ

Священик Зеновій Хоркавий: «Ми даруємо надію»

На Новому Знесінні заходжу на територію храму Пресвятої Богородиці Володарки України (УГКЦ). Відразу за брамою бачу, що на цій території, як у вулицю, вирує своє життя. На дитячому майданчику бавляться діти, у майстерні волонтери готуються до зустрічі з «друзями» (люди з особливими потребами), а здала чути голоси жінок, які пораються на соціальній кухні й у пральні. Тут мене зустрічає о. Зеновій Хоркавий – парох храму Пресвятої Богородиці Володарки України – та радо запрошує на екскурсію живою парафією Нового Знесіння.

– Отче, наша розмова присвячена 75-літтю відходу до вічності митрополита Андрея Шептицького. У зв'язку з тим, що особливою місією праведного митрополита було соціальне служіння, хочемо на прикладі Вашої парафії показати, наскільки сьогодні УГКЦ займається соціальним служінням і в такий спосіб продовжує цю місію. Спершу поділіться, будь ласка, можливо, трішки особистим: ким для Вас є митрополит Андрей?

– Звісно, з митрополита Андрея Шептицького можна брати дуже багато прикладів: як доброго менеджера, бізнесмена, який вмів служити людям: кооперативи, «Маслосоюз»... Підтримував культурних діячів, надавав стипендії талановитим студентам. І, звичайно, велику увагу митрополит приділяв соціальному служінню: чого тільки вартує його лічниця? чого вартує аналіз його пастирських листів? Майже у кожному листі проходить цей лейтмотив милосердя, любові й доброти та підтримки один одного. В багатьох листах це дуже відчувається. І, знаєте, важко дійти до того рівня соціального служіння, яке було започатковано митрополитом Андреем. Звичайно, що час і можливості зараз є іншими, але, попри це, кожна парафія має можливість допомагати людям на своєму рівні. Милосердя є природною рисою Церкви, яке є дуже актуальним, особливо у час війни. Також зараз є важко пенсіонерам вижити на пенсію. За розповіддю о. Зеновій заводить мене до майстерні спільноти «Лярш-Ковчег».

– Цю майстерню заснували 18 років тому спільно з п. Зенею Кушпетюю. Першими священиками були отці-орієнтисти – о. Морено та о. Еджіо. Вони тоді приїхали у джинсах, такі молоді, не знали української мови. Я питаю: як в будете розмовляти з дітьми? А вони кажуть, що є «мова любові». Отакою вийшла наша майстерня, що стала одною з перших у Львові. А зараз тут, у просторому приміщенні, волонтер підготовлюється до майбутньої зустрічі.

– Розкажіть, будь ласка, трохи про вашу майстерню. Як і з ким тут відбуваються зустрічі?

– Я працюю тут перший рік асистентом і наша майстерня є однією із майстерень «Ляршу». Називаємось ми «Знесіння». Тут ми проводимо спільно час з людьми, з нашими «друзями» – людьми з особливими потребами. Маємо зараз 8 друзів і 2 асистентів. Наш розпорядок дня складається так: чаюємо, молимося, розпитуємо один одного, як у нас почався ранок, який настрій, приступаємо до роботи (ви-

готовляємо намисто з бісеру, хтось малює). Після цього ми разом готуємо обід у міру можливостей.

– Як часто ви збираєтесь?

– Ми збираємось з понеділка до п'ятниці.

Оглянувши майстерню «Ляршу», йдемо з отцем далі. Перед нами – величезний дитячий майданчик, який має свою цікаву історію.

– Нам один чоловік запропонував облаштувати майданчик, і я радо погодився, а потім наші люди доробили вже хатку і багато іншого. Знаєте, коли починаєш робити добро, то воно так намотує одне за одним. І то так в нас цікаво вийшло. А тут поруч живуть мої голуби. О, то вони так високо літають, до 3 км, і зупиняються. Я дуже їх люблю, – ділиться отець Зеновій.

– Отче, скільки років на парафії займаються соціальним служінням?

– Вже 20 років. Все розпочалося з того, що я зустрівся з лікарем Володимиром Тимчишином, який у Чорнобилі захворів від опромінення. Також він був ще заочним студентом Івано-Франківської духовної семінарії. І він попросив знайти йому місце при храмі, щоб започаткувати соціальний центр і мати можливість приймати людей. І ми знайшли дві кімнатки на хімічній базі. І так він почав приймати людей, почав сам ходити до людей додому. Почав мене приводити до тих, хто помирав. І я зрозумів, як це є важливо! Яку він справу робить для людей! Я вірю, що його Бог послав до мене. Я ще десь був неготовий до такого служіння, бо тут треба було вести будівництво, а він десь то зачепив у серці й про нього написав журнал «Патріархат», після чого до нас звернулися добродійці з Канади з пропозицією підтримати різні соціальні проекти: стипендії, «миска зупи» – допомога іншим, і так вже ця наша співпраця триває близько 20-ти років.

Близько 7-ми років тому ми заснували парафіяльний «Карітас» і так працюємо. Близько 5-6 років тому створилась волонтерська спільнота, яка допомагає солдатам. Пізніше створили фонд взаємодопомоги, завдяки якому ми могли закупляти продукти.

Зараз на парафії ми маємо близько 40-50 волонтерів. Багато з них пройшли вишкіл, за що я вдячний «Карітасу-Львів», зокрема, о. Андрію Сенейку, які беруть наших волонтерів на вишкіл.

Далі священик провадить мене до соціальної їдальні.

– Ми маємо таку соціальну їдальню, де два рази на тиждень – у середу і п'ятниці – роздаємо їжу бездомним і малозабезпеченим. Сьогодні на обід була перловка з капустою і квасолева зупа. Зимом приходять обідати понад 50 осіб, а в тепліший період – трошки менше. Мальтійці нам тут купили два холодильники й привозять продукти, а ми даємо свою картоплю, моркву і буряки. Під час обіду обов'язково молимося з людьми та даємо їм духовної настанови.

Далі отець веде нас до пральні.

– Софіє, не зачинайте, ми йдемо до Вас!

Парох знайомить нас з жінкою, яка переодяг потребуєчим людям, а також надає послуги професійної кравчині.

– Це служіння для мене є сенсом життя. Я відчуваю себе тут потрібною, – ділиться пані Софія.

– Отче Зеновію, я ще чула, що у Вас також працює стоматологічний і терапевтичний кабінет. Розкажіть про це, будь ласка.

– Так, в нас є свій стоматологічний і терапевтичний кабінет. Маємо також свого психолога, який в нас приймає пацієнтів. Далі давайте вам покажу сам стоматологічний кабінет. Ви при Церкві такого ще, певно, не бачили! Кожного вівторка сюди приходять лікар і безкоштовно лікує людей. Є в нас такий Юрко, який пожертвував час для Бога з 18 до 20. Маємо обладнання, стерилізатор, крісло, все необхідне для праці. Проводимо попередній запис і допомагаємо людям.

Загляньте сюди – тут є соціальна перукарня, в якій діти з училища проходять практику, а люди мають можливість скористати з послуг за добровільну жертву. Маємо такий соціальний листок, де все записуємо. А потім за ті кошти купляємо порошок. Хтось дає 10 грн, а хтось 15, а хтось нічого не дає. Усе залежить від можливостей.

– Ого, вражає професійне облаштування перукарні, особливо медичних кабінетів. А загалом скільки соціальних організацій діє при парафії?

– Загалом в нас є п'ять волонтерських соціальних організацій: «Карітас», Суспільна служба України, «Лярш-Ковчег», волонтерська спільнота «Знесіння» і Фонд взаємодопомоги.

Ми вже навіть зняли шість фільмів про життя нашої парафії. Ці фільми можна переглянути на Youtube-каналі. Наш відеопроєкт називається «Подаруй Надію». І ми дуже хочемо, щоб цей проєкт також мандрував і до інших парафій, де займаються соціальним служінням. Бо Церква дарує Надію. Ми цим живемо і це наш досвід, яким ми ділимося.

Звичайно є такі моменти, коли людям є неприємно. Наприклад, хтось

прийшов на кухню і накричав. Ти й так стараєшся, готуєш, а тут на тебе накричали... А Мати Тереза каже: «Не зупиняйся! Коли на тебе нарікають, критикують – роби далі добро».

– Саме соціальне служіння привчає до відповідальності. Чи маєте такий досвід у вашій парафії?

– Однозначно! Відповідальність – це твій час. Коли ти займаєшся соціальним служінням, то ти починаєш розуміти глибину проблеми. І тобі вже недостатньо підготувати свято Миколая для інтернату раз на рік. Ти розумієш, що твоєї допомоги потребують постійно. А досвід дає тобі можливості працювати якісно.

Навіть якщо б закінчилися спонсорські кошти, ми б все одно продовжували це робити, бо відчуваємо відповідальність перед сім'ями, які чекають тих продуктів. Це стає вже твоїм стилем життя і служіння.

– Священик з покликанням до соціального служіння – який він?

– У нашому народі кажуть: «Поставив руки на плуг, то вже не озирайся назад!» – отаким є служіння священика. І, знаєте, це є неймовірне відчуття, коли парафія є як родина, як той мурашник чи вулик. Тоді вона росте і всі тягнуться до Бога. В нас багато дітей привели батьків до церкви; якщо вам чесно сказати, то, може, більше, ніж я. В нас є 600 родин. Я десь, може, 200-300 привів, а решта все привели самі наші катехити. Вони привели батьків до церкви через дітей. Ми не змушували, вони самі починають відчувати потребу. Коли ти служиш 20 років, то ти бачиш результат і бачиш, як це приємно.

Дуже часто священики не розуміють соціального служіння: бояться, тікають від бездомних – і це жахливо. Я не розумію, коли священик не є соціальним, а боїться бездомного, то навіть не знаю, що казати. Для того вартує жити, служити й померти.

– Отче, також є багато парафій, де немає ще такого соціального служіння. Що б Ви побажали таким парафіям?

– Бачите, перш за все мусить бути рух двох сторін: з одної сторони, священик йде назустріч, а з іншої – люди самі хочуть працювати й ділитись. Коли йдуть назустріч, тоді є й результат. Важливо, щоб і священик, і люди проявляли ініціативу. Є різні методи: презентації, свідчення, священик може мати таку харизму соціального служіння. Мусить бути священик, люди, батьки й Боже благословення, звичайно. Отак Церква дарує надію і дає можливість людям практикувати соціальне служіння.

– Дякую, отче, за таку цікаву екскурсію і розмову. Хай Вам Бог допомагає у всіх Ваших служіннях!

Спогади до 100-річчя від дня народження о. Ісидора Патрила, ЧСВВ

Цього року виповнюється 100-річчя від дня народження о. Ісидора Патрила, ЧСВВ, і з цієї нагоди хочеться пом'янути його словом визнання і вдячності. Це світле ім'я відоме далеко за межами рідної землі й того часу, в якому він жив і трудився, хоча й обрав чернече життя за високими монастирськими мурами і впродовж нього відзначався великою посвятою та скромністю.

Отця Ісидора знали в найвищих церковних та наукових колах як ченця-василіянина, відомого вченого, а найбільше – як багаторічного протоархимандрита Василіянського чину. Знали й звичайні люди, яким він жертвовно служив як душпастир в різних країнах світу – Англії, Аргентині, Німеччині. Його ім'я записано золотими літерами на скрижалях української Церкви, воно заслуговує й на вшанування українською державою.

Народився о. Ісидор (Іван) 30 листопада 1919 року в Судовій Вишні на Львівщині в родині Петра Патрила та Варвари (з дому Степаняк). Ще з молодю мав велике замилювання до науки, і це стало його улюбленим заняттям на все життя, тому так багато дослідив, написав, зібрав, упорядкував. Переконаливим показником його великих досягнень у царині науки є три докторати – з філософії, богослов'я та церковного права, два з яких захистив у Римі, один – у Мюнхені. Завдяки своїм талантам він двигнув великий труд як член редакційної комісії для підготовки нового українського перекладу Святого Письма у перекладі о. Івана Хоменка, як директор Римського василіянського видавництва «Записки ЧСВВ» та «Української духовної бібліотеки». Очолював Літургійну комісію, що здійснила український переклад «Молитвослова» та інших богослужбових текстів.

У час активної діяльності о. Ісидора у видавництві отців-василіян у Римі значно пожвавилась робота цієї поважної інституції. Упродовж років з-під його пера та пера інших василіянських авторів вийшло багато книг, стоси різних публікацій з історії, богослов'я та права. Їх могло бути набагато більше, якби він займався лише наукою. Але йому доводилося виконувати служіння в різних ділянках, які йому доручала Церква і які він завжди виконував у великій вірі й любові до Господа, покладаючись цілковито на Нього. Отець Ісидор ніколи не зупинявся на досягнутому, але плідно працював все життя. Він добре розумів, чому вступив на чернечий шлях, і тому-то багато молився тп навчався без принуки.

Важлива віха життя ченця-василіянина Ісидора Патрила припадає на роки непевності і навіть загрози людському життю. У василіянському студійному домі в Кристинополі в 1938-1940 роках він здобув філософсько-богословську освіту. Після завершення поїхав у Прагу, щоби продовжити навчання в Карловому університеті. Та Європу охопило полум'я війни і її зловісне крило боляче черкнуло й по його долі. У 1942 році бр. Ісидора Патрила разом з іншими василіянами в Празі арештувало гестапо. Усіх їх примусово вивезли на вугільні копальні Оломоуца (Чехія). Там, немов у пеклі, відчував, як лютує гнів і жевріє надія. Одних людей він поштовхує до гріха, а в інших – кристалізує

силу незламного духа. І в цей трагічний час, 2 травня 1940 року, василіянин Ісидор Патрило стає по боці Христа: приймає ієрейські свячення. Цього дня не було поруч з ним ні його батьків, ні родини, ні друзів, бо вони теж несли свій хрест в зловісному горнілі війни... В перші роки священства доводилося йому ховатися від ворожих куль, що пролітали над головою, від загроз і небезпек, але з незмінною надією на Божу поміч і милосердя.

Коли завіса, що закривала Україну від світу, нарешті впала, то він з Риму вперше легально приїхав в Україну – землю своїх предків. Надто довго вона відділяла світ від України, немов кам'яна стіна, попри яку він ходив не одне десятиліття, молився за припинення переслідувань на Батьківщині та плакав сльозами пророка Єремії за зруйнованими храмами і сплюндрованими чернечими обителями.

То був уже четвертий візит о. Ісидора в Україну, бо перший, таємний, відбувся ще в 1970 році. Він приїжджав не як священик, а як турист, разом з іншими отцями, щоб подивитися на рідну землю, на якій про-

минули його дитинство і юність. Навіть тоді родина не знала, що він в Україні, бо за ними був встановлений суворий нагляд КДБ. Знало хіба невелике коло священників.

Що ж він тоді побачив на цьому шляху ще на кордоні вільного світу з СРСР? Написи російською мовою, ідеологічно абсурдні афіші і лозунги, заляканих людей у довгих чергах за хлібом, молоком і ковбасою. Визволителі ж обіцяли, що всюди буде достаток, а тут все навпаки! Це, як не дивно, в країні, медом і молоком текучій. А ще чув на вулицях лайку. Нарікати на владу вголос не можна було, тож увечері, потайки на кухні, радянські люди кляли комуну і її вождів.

Як же гірко вразило цього незвичайного туриста, що колгоспи називали іменами великих світочів нації – Лесі Українки, Тараса Шевченка, Івана Франка та інших. Усе це було показником низького інтелектуального та культурного рівня влади, що своїми сатанинськими руками, тримаючи в них пролетарські символи – серп і молот, нищила все святе. Розумів, що це було знущанням над пам'яттю цих геніальних особистостей, адже в їхню честь можна називати хіба прекрасні, світлі інституції, а не колгоспи!

Ця сумна картина збудила в його серці приспаний біль. Подумав: неже українцям зі славним, героїчним, а й часто трагічним минулим судилося тепер бути «мов «паралітик той на бездорожжю», як писав Іван Франко? Тоді він пережив усі стадії хресної дороги свого життя, на яких відчув і сум, і розп'яття, і болючі відчуття, як гострі стріли, що гірким боєм проймали душу за втраченим українським людом по тюрмах і казематах та за зруйнованими святинями.

Отець Ісидор ніколи не переставав молитися і сподіватися на крапці щасливі часи, щоб якомога швидше освітлювали вони людям шлях до зачинених чи сплюндрованих святинь. І таки дочекався, бо

побачив сповнення людських бажань, які вони завжди заносили в молитві до Бога, щоб спали важкі кайдани з дверей храмів, як з тюрми, в якій були закуті Павло та Сила (пор. Ді. 16:22-30). Вихід з підпілля – це справді велике чудо для українців та світу, яке довершив Господь.

Отож, о. Ісидор Патрило виїхав з України у 40-х роках як молодий студент, а повернувся як сивочолий довголітній протоархимандрит василіянського чину. Господь був милостивий до нього, бо удостоїв його великої ласки побачити Божу перемогу й незламну, як криця, людську віру, яка відбудувала все те, що радянська влада накоїла не тільки на українських землях, але й у світі. Перед Божими храмами бачив він василіянських ісповідників віри, як біблійних апостолів, з тисячами вірних, що йшли за ними звивистими дорогами України не тільки в період відродження Церкви, але й у часи підпілля.

На приїзд в Україну о. Ісидора Патрила, як найвищого настоятеля найбільшої чернечої спільноти в Україні, з розпростертими обіймами чекали численні вірні,

впроваджуючи їх в ту важливу ділянку, в якій він «не розгинав спину», а впевнено йшов крок за кроком за своїм плугом (пор. Лк. 9, 62). Ніколи не озирався на інших, не нарікав, чому саме він має нести цю не легку ношу, але повсякчас працював задля Царства Небесного.

Отець Ісидор Патрило був людиною глибокої молитви. Саме тому й обрав чернечий стан, бо знав, що за монастирськими мурами не стихає молитва – оця безнастанна розмова з Богом. Молитва була для нього як спосіб дихання чи биття серця, без неї він не міг приступати до своїх щоденних обов'язків, приймати цей світ людських потреб, плачів і радостей. Тому для інших ченців був не просто співбратом чи найвищим настоятелем, а біблійним мудрецем, який жив і діяв завжди у світлі Божого слова й благодаті.

Кожного дня можна було бачити його в храмі, незважаючи на різні обов'язки, щоденну втому від праці чи навіть похилий вік. Молитва була для нього джерелом сили і натхнення, а він – чудовим прикладом, як в добрій родині мама і тато для дітей.

На схилі літ зазнав великих страждань: 1 серпня 2001 року втратив зір, – а так хотів ще писати, бо далеко не все зробив, що було в його планах. Та він ніколи не нарікав, але завжди терпеливо все зносив і покладався на волю Божу. Останні п'ять років був прикутий до ліжка і знесилений важкою хворобою. Можна подивляти його віру, якою він жив.

Коли о. Ісидора вивозили на візочку, щоб подихав на вулиці свіжим повітрям чи погрівся на сонці, то він постійно молився, розуміючи, що поволі завершується його земна дорога, і так готувався до остаточної зустрічі з Всевишнім. Хто його знав ще до хвороби, то міг порівняти, як від кафедри навчання він перейшов до кафедри терпіння, в якій теж залишився взірцем для наслідування.

Святе життя та служіння достойного о. Ісидора Патрила відображають його глибоку духовність, творчий та організаторський хист, талант до науки і слова, працелюбність, а ще – душевну щедрість і теплоту, принциповість та вимогливе ставлення до себе, до інших та до вирішення справ. Він завше високо цінував і любив людей, яким був готовий послужити як Добрий Пастир. Якщо його порівняти до того одного з робітників, якого Ісус кличе на «жнина велика» (Лк. 10, 3), то складається враження, що він ніколи й не повертався з того Господнього лану додому, але там днював і ночував. Бо інакше важко пояснити той великий обсяг праці, який золотими плодами осені заряснів у його житті. Справді зі щедрим ужинком служіння він постав перед Всевишнім 27 жовтня 2008 року.

Не можу не згадати того незабутнього духовного дарунку, коли о. Ісидор завітав у моє рідне село Церківну, що на Івано-Франківщині. Він брав участь у моїй першій Службі Божій, виголосив проповідь, а після богослужіння завітав до нашого дому на гостину. Як зізнався тоді, йому вперше довелось бути на преміції. Родина, сусіди, друзі розуміли, якої високої честі удостоївся, приймаючи такого високого гостя. І в кожного в душі бриніли слова євангельського сотника: «...я не достойний, щоб ти прийшов під покрівлю мого дому» (Лк. 8, 8).

Він є одним з таких стовпів, які у дитинстві шукав Шевченко, стовпів Церкви, на яких справді тримається світлий, справедливий, милосердний Божий світ. Світла пам'ять про о. Ісидора Патрила збережеться в серцях усіх тих, хто його знав. Вона навіки і в моєму серці. Тож хай земля буде пером, небо – шатром цьому світочу пізнання, жертвовному слугі Божому, великому ченцеві-василіянинові. Таким бо належить Царство Небесне.

о. Климентій Стасів, ЧСВВ,
Департамент інформації УТКЦ

о. Тарас Мирка: «Щоб змінити в'язня, його потрібно найперше прийняти»

Чи присвятили би Ви своє життя служінню ув'язненим? Важко прийняти і полюбити людей, які вчинили тяжкі злочини... Пам'ятаємо, як в останні хвилини свого земного життя Ісус прощає засудженого розбійника. Напевне, саме вміння пробачити і прийняти людей, яких так часто відкидає суспільство, є найвищим виявом Любові. Справжньої. Безкорисливої.

Саме така щирість, як зізнається у розмові в'язничний капелан УГКЦ о. Тарас Мирка, і вразила його найбільше. Від його першої зустрічі з ув'язненими пройшло понад сім років, та і сьогодні він не перестає дивуватися щирій потребі засуджених у духовному рості та спілкуванні.

Поклик

– Коли я пішов вчитися до семінарії, то розумів, що буду на парафії. А от що піду служити капеланом до в'язниці, то такого я собі не уявляв. Але завжди ставив за мету те, що піду служити туди, де мене покличе Господь. І коли така пропозиція прийшла від о. Андрія Хомишина, то я думав, напевне, одну хвилину і погодився. Спочатку було дискомфортно, але потім таке служіння мені сподобалося. І ось уже восьмий рік я – в'язничний капелан.

Чому мені це подобається? Тому що вони мене чекають. Напевне, якби я відчував, що їм не потрібен, то я би не мав охоти. Але кожного разу я від в'язнів чую: «Отче, прийдіть. Не залишайте». Кожного разу, коли приходжу, є Служба Божа і обов'язково сповідь.

Сьогодні в'язничні капелани офіційно оформлені як штатні на основі військового капеланства. Колись я був лише одним. Сьогодні маємо ще одного співробітника. Впродовж двох-трьох років я відвідував кілька установ. Тобто неділя починалася з однієї в'язниці, потім я переїжджав у другу, третю. Сьогодні я служу в 30-ій виправній колонії м. Львова.

Перша зустріч

Пригадую собі першу зустріч з ув'язненими. Вразило те, що в'язні досить добре відносилися. Вони були чемні й уважні на Службі Божій, хотіли від священника якоїсь поради. Після Літургії було багато спільної розмови. Вони відкриті до порад і спілкування. Зовсім не відчувалося якоїсь пере-

стороги. Пригадую й один курйозний момент – коли ми вже мали йти із в'язниці, раптово вимкнулося світло, – а це пов'язано із входом і виходом на територію. Тобі я подумав, чи взагалі вийду звідси (сміється).

Спершу важко було тим, що між в'язнями є різні люди. Це чоловіки, які сидять не один рік й іноді можуть навмисне штовхати тебе на якісь кроки. І тому мені потрібно було навчитися сказати їм «ні» у якихось питаннях, якщо, наприклад, це стосувалося якоїсь заборони. Тобто доводилося вчитися добре їх аналізувати і донести їм, що я є тут, щоби молитися з вами, щоби допомогти у духовній сфері.

В'язнів хвилюють різні питання. Багато цікавляться духовною літературою, як правильно молитися. Просять завжди, щоб я приніс хрестиків, вервиць. Просять поради, як вийти зі своїх непростих життєвих ситуацій. Також через тяжкі злочини вони іноді схильні до суїциду. Буває так, що через свій злочин вони не знають, як далі мають жити. І тут завжди є найважче дати доброї поради.

Побут в'язничного капелана

Кожного разу, коли їдемо, то стараємося принести з собою якісь солодощі

48-й в'язниці, і її закрили. Є в'язні які доглядають за порядком і чистотою в каплицях, перуть рушники, прасують.

Капеланство за стінами

Для мене це зовсім інший світ. Це як місто у місті. І хоч ці середовища зовсім різні, однак для деяких в'язнів це як рідний дім. Бо буває так, що у суспільстві вони почуваються нікому непотрібні і часто саме через це вони повертаються у в'язницю знову.

Звичайно, тут є багато своїх законів і правил. Вони ділять себе на різні класи. І у зв'язку з тим виникла одного разу така цікава проблема. Ті, яких вважають вищими, йшли першими до сповіді чи причастя. І навіть у каплиці вони всі стоять по категоріях. Священик сповідає всіх незалежно від статусу людини. І одного разу вони підійшли до мене з таким питанням, щоб я їх поділив. Я відповів, що не можу цього зробити, бо Ісус Христос прийшов до всіх однаково і не ділив нікого. Моя місія – не ділити, а бути поруч з ними, молитися і разом відчувати присутність Бога, надавати духовну підтримку.

Нести світло

Багато хто мені вже не один раз казав, щоб я полишив ту в'язницю. Дехто зі священників, які служили у такий спо-

або засоби гігієни, церковну літературу. Придбати ці речі мені допомагають у різний спосіб. Проблема створює те, що до в'язнів не пускають волонтерів.

Багато мені допомагають отці-редемптористи з храму свщмч. Йосафата. Також стараємося по різних церквах на свята вести якісь збірки. Маємо 5-6 парафій, на яких постійно ведемо збірки на різні потреби. Також є люди-доброчинці, які відгукуються. Одна сім'я придбала нам дуже гарну плащаницю. Інші парафіяни постаралися гарно оздобити її квітами, і в'язні цього року мали можливість приступити до плащаниці у такий спосіб.

У слідчому ізоляторі маємо каплицю. У 30-ій колонії немає такого місця, тому молимося в ідальні на сцені. Кожного разу в'язні виносять престіл. Також там є іконостас. Ми хотіли облаштувати каплицю, але на свята на Літургію приходять понад 200 людей, і в каплиці вони не будуть поміщатися, тому ще роздумуємо над цим... Крім того, ми не знаємо, чи завтра якусь із в'язниць не закриють. Бо мали досвід, коли почали облаштовувати каплицю у

сіб, кажуть, що до сьогодні пам'ятають ці звуки клацання замків. Напевне, їм було неприємно. На такі питання я завжди жартома відповідаю: «На мене воно не діє» (сміється).

Кажуть ще часто, що там атмосфера погана, негативу багато, але якщо ти йдеш із добром, несеш світло, то його ніяк не поглине темрява. І ніколи такого не було, щоб я вийшов з в'язниці похмурих чи з поганим настроєм. Бували різні ситуації, але завжди є бажання повернутися і служити їм знову і знову.

За цих вісім років служіння майже нікого не залишилося з тих в'язнів, з якими я починав. Дехто звільнився, інші змінили місце ув'язнення через ротачію. Я завжди починаю все наново. Кожного разу є нові в'язні, погляди, але, попри це, вони все одно чекають. Навіть ті, хто прийшов з іншої в'язниці, часто самі шукають священника. Як налагодити з ними спілкування, завоювати довіру? Просто. Ми молимося. Є поруч. І завжди є відверті.

Також за цей час я навчився йти до них першим, а не чекати, коли в'язень прийде до мене. Якщо бачу, то завжди

цікавлюся, як він, спілкуюся і так по-трохи запрошую на Службу Богу.

Брак любові

Вони зранені, і найчастіше це тягнеться з дитинства. Тому саме в Церкві вони й шукають цієї любові та справедливості, адже тут тебе завжди тебе вислухають та приймуть. Напевне, у в'язниці дуже важливо зберегти відчуття того, що ти комусь потрібен. Вочевидь, це загальна потреба усіх людей, але саме у в'язниці людина відчуває себе покинутою і самотньою. Буває так часто, що вона ізольована від світу. Непросто потрапити туди рідним, а часом вони й зовсім відрікаються від таких людей. І в'язень ізольований від родини, від суспільства, у нього немає нікого... Хто ж приходять до них із власної волі кожного тижня? Це священник, брати-монахи, семінаристи.

Цікавим був один в'язень, який постійно молився за всіх священників, які були у нього на парафії, за Блаженнішого Святослава, владика Ігоря... Приємно бачити, що вони цінують це і знають церковну ієрархію. Згадують священників, які служили у в'язниці попередньо.

Є підтримка й зі сторони керівництва Церкви. Часто владика Ігор цікавиться, чи відбуваються Служби Божі у в'язницях.

Сповідь ув'язненого

Скажу одне-єдине – вони сповідаються щиро. Вони щиро жалують про злочини, які зробили. Не виправдовують себе, а кажуть: «Так, це сталося. Я це вчинив і визнаю свою провину». І хоч іноді важко вже щось змінити, але вони стараються виправитися. Бувають випадки, коли у в'язниці чоловіки 50-ти років вперше йдуть до сповіді та причастя.

Навчати любові і прощенню

Найперше моя мета, щоб вони мали можливість піти до сповіді. Дати людині можливість покаятися і стати іншою. Також для мене важливо, щоб священник був поруч з ними кожного тижня, тобто регулярно. Навчити Божих заповідей, молитви, сповіді, навчити прощати і любити...

Можливо, з дитинства у них залишилися якийсь біль, негатив. Можливо, вони були недолюблені... Однак я несучу їм добру звістку про те, що Бог любить їх! Попри все, що вони зробили, вони мають можливість змінитися і стати кращими.

Приємно, що багато хто з них підтримує зв'язок зі мною і після виходу з в'язниці. Буває так, що і просять заїхати в гості. Навіть одного разу один в'язень кликав мене на святкування ювілею.

Приймати і любити

Хочеться, щоби звичайні люди розуміли: щоби змінити світ, ми повинні донести в'язням, що вони є потрібними. Найчастіше люди стають агресивними, коли у суспільстві їх не приймають. Це їх знову і знову штовхає на злочин. Тому в'язнів потрібно вчитися сприймати як рівних собі людей і подавати їм руку допомоги. Щоби змінити в'язня, його потрібно найперше прийняти, а пізніше приходиться розуміння, що Господь любить його так само, як нас.

*Мар'яна Зеленик,
«Духовна велич Львова»*

о. Юрко Остап'юк: «Наше завдання – чути молодь, слухати її і не боятися бути біля неї»

Центр студентського капеланства – це релігійна місія УТКЦ, яка здійснює духовне служіння серед молоді. Отець Юрко Остап'юк є одним зі студентських капеланів Львова та присвятив служінню молоді понад п'ять років. Цей час був спільним часом розвитку та праці над собою, адже, як зауважує капелан у розмові, саме взаємодопомога і турбота один про одного є чи не єдиним способом справді бути поруч.

СЛУЖІННЯ МОЛОДІ

– З 2013 року я працюю зі студентською молоддю. А загалом я увійшов у капеланську структуру ще 2009 року, коли з о. Романом Прокопцем розпочав служіння з праці для дітей-сиріт. Думав, що моє життя вже назавжди пов'язане з дітьми (сміється), але так склалася обставина, що виникла велика потреба у роботі зі студентами, і я прийшов служити сюди – у храм блаженного священномученика Олексія, що поблизу гуртожитків Національного університету «Львівська політехніка». Проте зараз, дивлячись на це з перспективи часу, дякую Богу, що є саме тут.

Кому ти би не служив як капелан, є одна-єдина ціль – бути поруч. Не один раз я роздумував над тим, що саме це для мене означає. Наше завдання – чути молодь, слухати її і не боятися бути біля неї. Бути поряд не тільки за кафедрою в церкві. В мене є дуже багато друзів-студентів і тих, які вже випустилися. Я можу назвати їх моїми справжніми друзями. І це не просто слова. Це – моє внутрішнє пережиття. Власне, так ми творимо діалог, стосунки з молоддю. Це не просто провеси зустріч, лекцію, – це набагато більше.

МІСІЯ

Найперше ми є священники і духовно опікуємося студентами. Джерелом усєї нашої роботи є Христос, і ми стараємося цього Христа показувати, нести, приводити, – але до студентів. Дуже часто саме до таких студентів, які відступили через ті чи інші обставини. Своєю присутністю ми говоримо, що Бог є.

Друге – це освіта. Ми стараємося виховувати молодь в освітньому напрямку. Маємо різні цікаві лекції, які вони не отримують в університетах. Про психологію, стосунки. Для цього запрошуємо відомих лекторів. У такий спосіб ми

вчимо їх «вчитися», бо, на жаль, освіта в Україні з багатьох причин не є якісна, на мою думку.

Важливим є соціальний момент. Це те, що робить людину людиною і вчить її творити добро. Цей напрям добрий тим, що долучається дуже багато людей з різних сфер і завдяки цьому люди часто віднаходять свої стосунки з Богом. Це театр «Сад», різні поїздки, волонтерські акції, праця в сиротинцях, поїздки на схід, де діти та молодь проживають війну. Дуже часто з молоддю їздимо саме на схід. На великі релігійні свята майже завжди там, у прифронтовій зоні та фронтових містах. Цього року запустилася школа лідерства для молоді, яка проживає на сході. Тому також раз в місяць навідуємося до них. Маємо вже завдяки таким поїздкам багато друзів і часто вони приїжджають до нас.

МОМЕНТ УСВІДОМЛЕННЯ

Кожен студент – це ціла історія. Його історія. В когось все традиційно, по-галицьки. Комусь таких речей не прищепила сім'я. Є також стереотипи, що Церква – це бізнес, маніпуляція, що Бога немає, що Церква – це самі приписи, обмеження, канони. І ось із такими стереотипами ми не боремось, а дискутуємо, скажемо так. Ми пояснюємо, до чого можуть привести такі неправильні кроки. Це не є просто, але помаленьку виходить.

Стараємося зробити так, щоб молода особа зрозуміла, що молитва є важлива для християнина. Коли ми спільно молимося, ми також змінюємося всередині. Звичайно, традиція не має бути сліпою, бо все-таки вона базувалася на живому свідченні і певних живих обрядовостях, і сказати, що це непотрібно тепер, є неправильно. Потрібно пояснювати, чому саме важливо відвідувати храм, приходити до богослуження.

На жаль, дуже часто не веде людину до храму банальна лінь. Та якщо людина дбає про свій духовний стан, то вона знайде можливості й час. Також, можливо, коли ми говоримо про глибокий моральний аспект, то не завжди молода людина готова його почути і прийняти. Їй часто легше жити без цієї правди. Але в кінцевому результаті приходиться той момент, коли ти усвідомлюєш, що робиш щось не так. Часто приходиться молода особа на сповідь і каже, що я усвідомив, що

прожив чотири роки, тупо розтрачуючи свій час. Жив неправильно і наробив дуже багато помилок, які зараз важко виправити. І цей момент усвідомлення є дуже прекрасним!

БУТИ ПОРУЧ, ЩОБ СВДЧИТИ

Сьогодні світ інформаційний, науковий, і часто молодь хоче отримати якийсь факт, свідчення віри. До свідчення молода людина може доторкнутися. Це те, що мені показує мій досвід служіння. Я не стараюся переконувати чи нав'язати, але є постійно присутнім – і це також свідчення. Думаю, що єдиним способом, як ми можемо показувати живого Бога, це самому свідчити. І ми так діємо. Якщо ми не будемо цього робити серед молоді, то молодь буде далеко від Бога. Вона буде просто вірити, а вкінці така віра виявиться мертвою.

ЦЕРКВА:

ОБМЕЖЕННЯ чи СВОБОДА?

Чи вважаю я себе обмеженим? Ні! Я почуваю себе дуже вільним священником. Якщо молодь вважає, що бути свобідним – це жити без певних принципів, скажімо, навіть природних, то тоді це називається свавільля. А бути вільним і бути свавільним – це категорично різні речі.

Вважаю, що Десять Божих Заповідей – це саме той інструмент, який допомагає досягнути свободу. Візьмімо першу заповідь: «Я є Господь Бог твій, і нехай не буде у тебе інших богів, крім Мене». Вона спонукає ставити собі запитання – хто для мене є Бог? Може, моїм богом став мій зовнішній вигляд, над яким я наполегливо працюю і витрачаю надмірно часу, чи, можливо, моїм богом є ще щось інше?.. Таке запитання вже є способом будувати власний діалог із Богом. Бог мене створив і дав єдине завдання – бути щасливим. І це щастя не повинно залежати від якоїсь речі. І тому вже ця перша заповідь говорить, що Бог є живий, і у цьому Бозі можна бути вільним. Тому питання до молоді: чи ти сама не обмежуєшся і, йдучи від Бога, береш собі інших божків?

ЗАПИТАННЯ

Стосунки – це та тема, на яку зі студентами говоримо найбільше. Це те, що дуже болить і турбує молодь. Про стосунки, сім'ю, дітей та батьківство, як вирішити конфлікти... Навіть ті, хто критикують дошлюбну чистоту, часто

цікавляться, чому потрібно зберігати її до шлюбу. Цікавляться, як реалізувати себе в Україні, не виїжджаючи за кордон, як віднайти своє покликання. Тому маємо навіть спеціальний освітній проект «Стосунки від А до Я», де всі ці питання піднімаємо. Маємо команду лекторів та психологів, які проводять такі навчання.

Соцмережі – це ще одна проблема сучасної молоді. На жаль, це те, що забирає час багатьох, і я сам із цим борюся. Безумовно, це хороший інструмент для проповіді, для втілення добра і мотивації, для комунікації, але також це є хороший інструмент, який це все може забрати. Скажу так: умовно, це хороший інструмент для зла, щоб забрати тебе від реальності.

Я – за соцмережі, але в цьому має бути досить серйозний баланс, бо коли ти заходиш в кафе, – а я часто спілкуюся з молоддю за кавою чи спільним обідом, – то бачиш, на жаль, протилежну сторону: сидить сім'я, і кожен в смартфонах, діалогу немає. І це страшно. Тому питання, як я цей інструмент використовую: для добра чи зла?

НАВЧАЮ

Що найчастіше раджу молоді? Найперше – це не зупинятися шукати. Це стосується всіх сфер: праці, стосунків, сім'ї. Шукати виходу з кризових ситуацій, відкидати розчарування, бо насправді розчаруватися – це найлегше, що може зробити людина. Друге – це бути цікавим до всього! Бо віра – це також вміння цікавитися Богом. Третє – ніколи не опускати руки. У будь-якій ситуації. Особливо, якщо це стосується стосунків. Це ознака програшу. Навіть якщо здається, що є безвихідь, потрібно рухатися вперед. А також вчитися. Яка б не була освіта, бути вимогливим до себе у питаннях знань. Сьогодні як ніколи потрібна освічена молодь. Не бути лінівним до навчання, бо це те, що формує твій світогляд. Часто мене питають: «Для чого ця освіта мені потрібна?» Я відповідаю, що освіта насамперед потрібна тобі самому. Бо освічена людина буде аналізувати, а неосвічена буде лише критикувати й опускати руки.

НАВЧАЮСЯ

Я навчився у молоді дуже багато. Найперше – бути собою. І я це кажу всім: «Народ, не бійтеся виходити на світло!» Якщо я у чомусь помиляюся, я не боюся цього визнати, і це гарний урок для священників, бо бути зрілим – це не питання років, а питання праці над собою.

Я навчився простоти. Це – не примітивність, це – простота, що дарує відкритість. І над нею ще треба вміння працювати.

Життя не закінчується лише у храмі, і потрібно йти до молоді. Вони хочуть цього. Сьогодні молодь не приходиться до церкви, тому що священник не йде до молодих людей. Так, на нейтральній території твориться платформа для діалогу з молоддю. Тому вчуся у цьому служінні, навіть якщо маю страхи, робити щось нове для себе. Приємно й те, що часто у праці над собою чути від них: «Отець, не бійся, ми тебе підтримаємо». А це вже називається дружба.

Мене молодь багато чого навчила. Навіть не боятися стрибнути з парашутом і здійснити свою мрію. Треба тільки вміння до неї прислухатися, вона також вчиться. Ось це і називається по-справжньому бути поруч.

*Мар'яна Зеленько,
«Духовна велич Львова»*

Пилип Ру – греко-католицький священник, архітектор, будівничий українських церков

Група парафіян на цвинтарі Української Католицької Церкви біля гробівця о. Пилипа Ру в Кукс Крік

Серед чужинців, котрі прийняли себе українській справі, чільне місце належить і греко-католицькому священникові та архітекторові французько-німецького походження отцеві Пилипові Ру. Проте, на превеликий жаль, практично відсутня інформація про цю непересічну особу, про його душпастирську та мистецьку діяльність.

На відміну від відомих архітекторів української діаспори, ім'я отця Пилипа Ру ніколи не згадується в українській архітектурі, мистецтві та культурі. Попри те, що розвиток українського сакрального будівництва в діаспорі значною мірою зобов'язаний неабиякій подвижницькій праці цього чужинця, але справжнього українця за духом – архітектора отця Пилипа Ру.

Пилип Ру (Philip Ruh) народився 6 серпня 1883 року в Біккенольці (Лотарингія, Франція) неподалік французько-німецького кордону. Був французько-німецького походження, хоча вважав себе більше німцем, ніж французом. Коли йому було п'ятнадцять років, ченці Чину облатів Непорочної Діви* відправили його на навчання до свого монастиря у Голландію. Потім навчався у Німеччині, і саме тоді зацікавився мистецтвом та архітектурою. Монаші обіти склав 8 вересня 1905 року. Священіччя свячення отримав 10 червня 1910 року. Після отримання духовного сану його відправили в Україну, до Львова. Спочатку він перебував у гостях в митрополита Андрея Шептицького, котрий започаткував відродження візантійської літургійної традиції в Українській Церкві. Потім, у 1910 році, у монастирі Чину святого Василя Великого в Бучачі, вивчав українську мову та обряд, а також культуру і способи побудови українських церков.

20 квітня 1911 року отець Пилип поїхав до західної Канади як місіонер, для служіння серед українських емігрантів. У 1913 році був скерований служити у якості місіонера для канадських українських католиків у центральній частині провінції Альберта. Протягом десяти років

він був місіонером-душпастирем у провінції Альберта, а потім був переведений до провінції Манітоба. У 1929 році прибув до Кукс Крік, де був парафіяльним священником аж до смерті.

Отець Ру був архітектором і будівничим церков для українців-емігрантів у Канаді. Він був яскравим представником групи подвижників Української Церкви і сакральної архітектури у цій країні.

Отець Пилип розробив і реалізував проекти більш ніж п'ятдесяти церков, залів, шкіл та інших споруд у Канаді, на преріях, у провінціях Онтаріо і Квебек, а також у Мічігані та Пенсильванії у Сполучених Штатах. У ряді випадків отець не тільки розробив проекти, але й працював разом з добровольцями, котрі працювали на будівництві з залученням коштів проекту, прагнучи завжди мати мінімальний борг.

Отець Пилип Ру був найвпливовішим архітектором Української Католицької Церкви, котрий вивчив національні архітектурні сакральні традиції, перемислив їх відповідно до вимог часу і втілював українські форми сакральної архітектури на чужій землі. Тільки у Манітобі отець Пилип спорудив десять церков, найвеличніша з яких – так звана «Степова катедрал» у Кукс Крік. Проте втіленням українських сакральних традицій стала церква Покрови Пресвятої Богородиці в Мавнтен Ровд у Манітобі. У «Пропамятній книзі з нагоди ювілею поселення українського народу в Канаді» 1941 року зазначено: «Направду вона найкраща і найбільша церква в Канаді... Ця церква – це прикраса не тільки околиці, але й великий здобуток нашого цілого народу в Канаді».

Церква розрахована на три тисячі вірян, дерев'яна, хрещата, поставлена на міцному фундаменті з цементу. Фасади білі, кути та декоративне оздоблення дверей оформлені брунатною фарбою. Висота – 43 м 20 см, довжина – 14 м 40 см, ширина – 27 м 60 см.; 135 вікон різних форм і розмірів відповідно до ярусів, які утворені ступінчастим дахом, створюють

враження вишивки. Церква має п'ять престолів, декілька дяконників, довкола неї є кілька поверхів хорів. У 1935 році церкву розмалював відомий художник Майданик.

На жаль, у 1966 році святиня згоріла. Власне, ця рання церква отця Ру, 1923-1925 років, свідчить про ще свіжі враження священника від бойківських церков в Україні.

Храми пізнішого періоду вже відображають власне канадський тип української церкви, котрий сформувався внаслідок складної еволюції сакральної української архітектури в Канаді. Ці церкви хрещаті у плані, фронтальне рамено дещо витягнене, що нагадує про еволюцію хрещатої церкви з базиліки; мають одну велику баню посередині та дві менші по боках, фронтальний фасад, проте куполи вказують на українські барокові стильові риси. Сьогодні важко стверджувати, що було передосновною формування типового плану української церкви в Канаді. Чи це були католицькі храми романської доби, а потім готичної, коли одній чарунці середнього нефа відповідають дві з кожного боку, чи пам'ять про хрещаті українські церкви, а, можливо, гібрид двох планів? Хоча, належить зазначити, що українці Канади надали перевагу хрестово-купольному конструктивному вирішенню даху, а не перехресному склепінню, як це зустрічаємо у латинських соборах зі зв'язаною системою.

Зразком української церкви в Канаді можна вважати церкву Пресвятої Тройці в Мінк Крік та церкву Вознесіння Г.Н.І.С у Вінніпегосісі у Манітобі.

Отець Пилип Ру створив у Західній Канаді синтез української барокової церковної архітектури з архітектурою великих західноєвропейських соборів.

Творчі пошуки отця Пилипа Ру не припиняються. Архітектор не зупиняється на власне канадських формах українських церков і в наступних задумах сміливо поєднує українські традиційні мотиви, ренесансні риси та фрагменти класицизму. Такими еkleктичними творіннями великого подвижника стали церкви святого Йосафата в Едмонтоні та церква Непорочного зачаття у Кукс Крік, завершення якої отець Ру так і не побачив.

Зведення собору святого Йосафата почалося у 1939 році і завершилося у 1947 році. Церемонію освячення здійснив кардинал Євген Тиссерант, секретар у справах Східних Церков.

Храм побудований у вигляді хреста з заокругленими раменами. Розміри храму – 37, 8 x 31, 29 м, висота найвищої бані – 29, 8 м. Довкола центральної бані є чотири менші, і, за традицією Української Церкви в Канаді, фронтальний фасад оздоблюють дві вежі з ренесансними купола-

- 25-річчя священства – о. Степан Муха (08.11)
- 25-річчя священства – о. Роман Пелещишин (09.11)
- 25-річчя священства – о. Михайло Димид (21.11)
- 20-річчя священства – о. Роман Тереховський (07.11)
- 15-річчя священства – о. Юрій Дрізд (25.11)
- 5-річчя священства – о. Всеволод Семененко (09.11)
- 5-річчя священства – о. Андрій Почеква (21.11)

- 60-річчя уродин – о. Богдан Кузьмич (16.11)
- 60-річчя уродин – о. Володимир Білоцький (20.11)
- 50-річчя уродин – о. Ярослав Бірбан (11.11)
- 50-річчя уродин – о. Ігор Пецюх (24.11)
- 45-річчя уродин – о. Орест-Дмитро Вільчинський (06.11)
- 35-річчя уродин – о. Андрій Сліпий (23.11)

ми та відкритими ліхтарями. Загалом будівлю оздоблюють сім восьмигранних мідних бань, котрі символізують сім Святих тайн.

Особливістю церкви є її орнамент, виконаний з різної за кольором цегли: зовнішні стіни – з червоної, пілястри – з темніших цеглин, для узорів та оздоблення використана також жовта цегла; класичний портик, виконаний за допомогою грецьких колон та архітрава. Над портиком бачимо символічне зображення української хати з сакральним зображенням трьох вікон: символіка, часто відтворювана в архітектурних творіннях отця Пилипа Ру.

Особлива історія пов'язана з побудовою церкви Непорочного Зачаття («Степова катедрал») у Кукс Крік. Побачивши вперше безкрайні степові простори, отець Пилип був захоплений. Однак у нього не було ні будівельних матеріалів, ні робочої сили. Взагалі нічого не було, окрім бажання верховного духовенства побудувати церкву. Проте будь-які труднощі отець Ру сприймав як промисел Божий.

Будівництво храму почалося у 1930 році і тривало 22 роки. Кошти не позичали і їх не надходило від церковного духовенства, тому що люди у вільний від роботи час, під керівництвом отця Пилипа, будували її власними зусиллями. На будівництво храму необхідно було двадцять вагонів цементу, тисячі тонн піску і гравію. Все робилося вручну, без застосування будь-яких механізмів, навіть бетон вимішували вручну.

Роки, прожиті в Україні, не пройшли даремно. Отець Пилип вивчив методи імітації мармуру, цегляної кладки у будівництві, які виконувалися в Україні протягом декількох десятирічків років.

Під час спорудження храму Непорочного Зачаття отець Ру скористався

усіма знаннями, здобутими в Україні. Хоча храм часто зараховують до київського стилю, проте чітко простежуються різні стильові риси, що вказує на її еkleктичність. Розміри церкви – 44,7x30 м, підвальне приміщення – 3,6 м високе, має 65 вікон, шість входів. Стіни церкви цегляні, висота стін – 12 м, у двох рядах розміщені 95 вікон. Церква хрещата, тринавна, дев'ятибанна. Висота великої бані – 32,7 м, у церкві 15 престолів. Куполи церкви напівсферичні, з відкритими ліхтарями. Фасади пофарбовані у блідо-жовтий колір, а внутрішній інтер'єр оформлений у національних кольорах України – пастельні синій і жовтий. Стеля – блідо-блакитна, з чорними зірками. 27 липня 1952 року відбулося освячення храму.

Отець також керував будівництвом гроту поблизу храму. Цей грот є відображенням у бетоні гроту в Лурді (Франція). Помер отець Ру до завершення його будівництва. Поза цим, отець Пилип Ру став водночас основоположником прощі-кальварії в Кукс Крік.

Помер отець Пилип Ру 24 жовтня 1962 року у шпиталі Святого Боніфатія і був похований на цвинтарі Української Католицької Церкви в Кукс Крік. «Любив Бога, Українську Католицьку Церкву та український народ любов'ю посвятив. Вічна йому пам'ять», – написали вдячні парафіяни на надгробку на могилі покійного отця.

*Місіонери облати Непорочної Марії (лат. oblatio – жертвування, присвята) – місіонери, християнське згромадження, котре має на меті проповідувати Євангеліє найбільш потребуючим.

Марта Осадца

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266

При передруку матеріалів
посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

головний редактор:
о. Богдан ЛУКОВСЬКИЙ,
Заступник редактора:
Олена КУНИНЕЦЬ
літературний редактор
Святослав СМУК,

більше редактор і технічний редактор
Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилайте
на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,
Україна, 79000,
e-mail: meta.ugcc@gmail.com
http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

Рекламні оголошення приймаються вичитаними і відредагованими рекламодавцем. Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»
Тираж: 5000 примірників, Замовл.№